

istius distincti. quæst. 2. Sed nuncquid sanguis, vel spiritus, vel similia que non sunt de veritate nature humane, essent eadem hic, & ibi, solvetur ubi dictum est nunc, scilicet *artic. 2. quæst. 1. hujus distincti.* quæ tamen erat in ordine *quæst. 4.*

QUÆSTIO III.

Utrum Corpus Christi possit esse simul in celo, & in Eucharistia?

Ad tertium sic proceditur, & arguitur, quod Corpus Christi non potest simul esse in celo, & in Eucharistia. Primo, per illud Augustini. & ponitur de consecr. *dist. 2. prima heresi. Corpus Christi sursum est, & in uno loco esse oportet.* Secundo sic, quia formalis ratio essendi in loco est quantitas, secundum Philo. 4. *Physic. de Vacuo.* Sed non potest aliquid pluraliter non pluralitati ejus locali ratione: ergo quantitate Corporis Christi existente una non potest ipsum esse, nisi in loco uno. Tertio sic, quæcumque uni & eidem tunc eadem, nisi inter se eadem; ergo quæcumque uni & eidem sunt simul, inter se sunt simul; ergo si corpus esset hic, & ibi, tunc illud quod esset hic cum eo, & illud quod alibi est cum eo, essent simul; sed consequens est falsum, quia alterum potest esse Romæ, alterum Parisi; ergo &c. Quarto sic, quod distat ab aliquo, est aliud ab eo, quia nihil distat a seipso, sed Corpus Christi, si esset in Eucharistia distaret a seipso in celo; ergo esset aliud, & aliud. Probatio majoris, quia distantia includit discontinuitatem: unitas autem quantitatis continet eam continuitatem; ergo distantia repugnat illi unitati, & per consequens ponit pluralitatem.

Quinto sic, quia possit tunc simul moveri, & quiescere, quia Corpus Christi in celo quiesceret, in Eucharistia autem moveretur ad motum Eucharistia, secundum illud Philosophi. (a) *Motus habet in moverent omnia que sunt in nobis.* Oppositum patet, quia Corpus Christi est in celo, secundum illud Augustini. *Donec finiatur sæculum, sursum est Dominus, & ponitur de consecr. dist. 2. prima heresi, & est vere in Eucharistia, ut rationem est 1. q. hujus distincti.*

Conclusio est contra cuilibet *dist. 2.* ut ostensum est. 1. q. hujus *distincti.* (b) sed unus modus potest esse talis, scilicet quod per conversionem alterius in ipsum potest illud corpus esse alibi, quam in loco suo naturali, quia ubi præiuvit conversio, ibi est illud, in quo conversio est, non localiter, sed sacramentaliter: & hoc modo, scilicet sacramentaliter, corpus Christi potest esse alibi, & in pluribus locis: non autem localiter nec dimensivè, quia localiter esse, includeret contradictionem, sicut possit sunt rationes eorum in præcedenti quæstione: (c) sacramentaliter autem non includit contradictionem, quia ipsum non est ibi secundum leges loci; sed tantum illud, sub quo est sacramentaliter.

Sed

a 2. Topic. 6. 21. b *D. Ibo. presenti dist. q. 1. sol. 1. arguo*
c *q. 1. hujus distincti.*

Sed contra, hæc argumenta tacta sunt aliqua in præcedenti quæstione improbando istam conclusionem communem. [Manifestum enim videtur, quod conversio non est formalis ratio corpori essendi hic, nec ut patens, quia ipsa transiente manet corpus hic: nec ut est præterita, quia tunc non potest Deus facere corpus suum non esse hic, sicut nec conversio in præteritum non esse præteritum. Nec etiam illud quod vocatur Sacramentum, scilicet species, sunt ratio formalis corpori essendi hic, quia non sunt formaliter in corpore Christi, nec per eas aliquid inest formaliter corpori Christi. Ex hoc arguitur, Deus potest facere in creatura aliquid sine eo, quod non est sibi formalis ratio essendi, nec aliquid modo de essentia ejus; sed nec conversio, nec Sacramentum est formalis ratio Corpori essendi hic, nec aliquo modo de essentia ejus; ergo Deus potest facere Corpus esse hic sine utroque istorum. Item, non est major repugnantia Corpus Christi esse simul cum substantia panis, quam quantitate ejus, quia non magis substantia repugnat substantiæ, quam substantia quantitati, quoad talem similitudinem: sed Corpore Christi existente in celo potest Deus facere idem corpus simul cum quantitate panis secundum omnes; ergo potest facere idem simul cum substantia panis quanta, & per consequens sine conversione. Hoc quantum ad primum dixerunt, quæ tacta sunt. Si etiam illa substantia panis quanta ponatur Sacramentum, adhuc contra eos: quia sicut supra ostensum est, factus est facere corpus esse alicubi cum modo suo naturali, quam sine: sed cum substantia panis quanta potest Deus facere Corpus suum modo sacramentali, idest non naturali: ergo, & modo naturali. Et si dicas ad primam rationem, quod relatio non potest fieri sine proprio termino, sicut nec sine fundamento: proprius autem terminus istius præsentia est aliquid Sacramentum, idest, aliquid sensibile replens locum, cum quo, vel sub quo corpus Christi esset, non localiter. Contra, Non magis impossibile videtur Corpus Christi esse cum illo, quam cum isto: ergo non magis repugnat esse cum substantia panis, quam cum quantitate, ut dictum est, & sic de quocumque alio a se, & tunc ultra. Si potest autem esse alibi, quam ubi est sub modo non naturali sibi: ergo & sub naturali, Hoc contra secundum. Dico ergo, quod ponendo conversionem in proposito, de qua dicitur *distincti 11.* & ponendo, quod hic sit aliquid signum sensibile continens vere corpus Christi hic præsens, quod sensibile dicatur Sacramentum, quod quidem verum est, scilicet corpus Christi de facto, hoc est, post consecrationem, vel conversionem esse sub Sacramento: non tamen sic, quia possit esse non per conversionem, nec sub Sacramento, loquendo de quocumque sensibili determinato, non video, sicut arguitur est in quæstione præcedenti. Et forte illi, qui negant Deum posse facere corpus suum in pluribus locis aliter, quam per conversionem sub Sacramento, negant etiam hoc, nisi quia fides dicit hoc. De modo autem isto essendi, scilicet, non quantitative, vel non dimensivè, vel localiter, non video, si potest fieri idem in pluribus locis non sub modo naturali, quin etiam possit

hæc

sicut modo naturali: cum in primo sint duo miracula, in secundo tantum unum, ut supra ostensum est. In primo quidem sunt duo miracula, unum scilicet in causando presentiam corporis hic, & aliud in separando ipsum a suo modo naturali. Sic ergo potest esse modo naturalis, sicut sub Sacramentis.

Ad primum in contrarium dico, quod August. sic intelligit, oportet, idest, opportunum est, idest, congruum est illud corpus gloriosum habitare in illo regio preparato gloriosius, sed non oportet, idest non simpliciter est necessarium. Potes enim aliquando etiam localiter Christus non esse ibi; movendo se de illo loco; & multo fortius potest esse alibi, & sacramentaliter, & localiter per divinam actionem absolute absque deperditione illius ubi in celo, sicut modo tenemus illud corpus presens esse in Eucharistia, non localiter. Ad secundum dico, quod formalis ratio potest intelligi dupliciter: primo proprie pro ratione formali proxima: secundo pro remota: laque sumendo rationem formalem pro ratione fundamentali remota: sicut calor dicitur formalis ratio agendi, & albedo fundamentaliter dicitur ratio formalis essendi simile pro tanto, scilicet quod calor est principium quo agens agit, & albedo similitudinis: similitudo autem est ratio formalis propinqua similis. Loquendo ergo de prima ratione, potest concedi quod sine purificatione ejus, non plurificatur illud, cujus est ratio formalis: sed ratione formali secundo modo iam sum est: quia idem potest esse principium agendi proximum respectu multarum actionum, & idem fundamentum proximum respectu multarum relationum. Quantitas autem non est formalis ratio essendi in loco primo modo, sed secundo modo, quia est proximum fundamentum illius respectus: & ex hoc sequitur propositum, scilicet quod funder idem fundamentum possunt inquiri plures respectus maxime extrinsecus advenientes. Ad tertium dico, quod prima propositio, falsa est; nisi intelligendo de uniformi unitate illius tertii in se, & illorum que concluduntur esse unum ex unitate illius: quia alias, si est minor unitas illius tertii in se, non potest concludi major unitas aliorum inter se per unitatem illorum in tertio. Eodem modo de simul, quia nisi illud tertium, cum quo alia sunt simul, sit limitatum secundum illam unitatem, secundum quam ipsa sunt simul cum illo tertio, non sequitur similitas eorum inter se. Nec qui Parisii simul esse cum eo, erit simul cum illo qui eum eodem tertio esse Romae, si illud tertium sit illimitatum: unde non sequitur, ergo sum simul cum eternitate. & unitas Antichristi similiter: ergo anima haec & ergo simul sumus, quia eternitas est immensa, & illimitata quantum ad actum presentiam. Ad propositum dico, quod illud quod simul est in duobus locis illimitatum est, licet non virtute propria, sed virtute Dei agentis quantum ad ubi, & ideo que sunt simul cum se illimitato, non oportet quod sint simul inter se. Ad quartum de discontinuatione dico, quod accipiendo distantiam pro distantia locali, major est falsa. Ad probationem dico, quod aliquid non est idem sibi, quia continuum sibi; sed veteri unitate, quia continen-

tas est unitas partis ad partem in toto; sed unitas totius ad seipsum est vera identitas. Dico ergo, quod est totum ut, distans non continetur sibi ipsi ut distanti: tamen in utroque termino distantiae est verum eadem habens eandem continuitatem partium in toto. Et cum dicitur quod unitas totius continet et continuas ejus, verum est, unitas, ut est ex partibus; sed identitas ejus ad seipsum non est continuas quidem totius ad seipsum eo modo, quo pars est continua partem. Ad quintum par erit in secundo articulo *istius diffin. 2. ar. 2. q. 3.* que tamen in ordine erit *questione 6. conclusio 6.*

Circa secundum principale quero tria. Primo, utrum corpori Christi naturaliter existenti, & eidem sacramentaliter existenti necessario in sine eadem partes, & proprietates? Secundo, utrum quaelibet actio immensus que est in Christi naturaliter existenti, eadem insit sibi, ut in Eucharistia sacramentaliter existenti? Tertio, utrum Corpori Christi, ut in Eucharistia existenti possit inesse aliquis motus corporalis.

QUAESTIO XVI.

Utrum corpori Christi naturaliter existenti, & eidem sacramentaliter existenti insint eadem partes, & proprietates?

AD primum sic proceditur, & arguitur quod non. Primo, quia nihil potest esse, ubi prius non fuit, nisi aliquid convertatur in ipsum; sed in Eucharistia nihil convertitur in proprietates Corporis Christi; ergo ibi non sunt. Probatio majoris, quia quod incipit esse ubi prius non fuit, hoc est per aliquam mutationem; sed non est mutatio in eo, quod incipit ibi esse, quia manet ubi prius fuit; ergo est in aliquo alio, cui, vel in *corpore ubi*; incipit ipsum esse praesens: hoc non est, nisi per conversionem. Minor patet, quia sola substantia hic convertitur in substantiam: ergo non in passiones. Secundo sic, sanguis non est in Eucharistia sacramentaliter, nisi post consecrationem vini: ergo non est sub hostia: tum quia nihil incipit esse simpliciter, postquam jam est simpliciter: ergo nec incipit esse sacramentaliter, postquam est sacramentaliter: sed sanguis sacramentaliter incipit esse sub specie vini, cujus consecratio sequitur consecrationem Corporis: ergo non est hic sacramentaliter sub specie panis: & tamen est ibi corpus: ergo ut est sub hostia tantum, non habet sanguinem quem habet in celo. Tertio sic, quantitas non potest esse simul cum quantitate: quia est repugnancia formalis hic respectu ubi, sicut contrarium respectu eiusdem subiecti, quae nullo modo possunt esse simul, quia secundum Philosophum. 4. *Metaphys.* Ad contraria simul esse vera sequitur contradictoria simul esse vera: ergo quantitas Corporis Christi, quae est proprietates ejus non potest esse in eo, ut est sub hostia. Hoc etiam patet, quia quantitas, unde quantitas, non potest esse simul cum quantitate continente, quin sit ibi localiter, quia posito fundamento, & termino proprio, necessario sequitur relatio media, fundamentum proprium in-

circumscriptio passiva est quantum: proprius terminus ejus est: continens: hic autem non est quantitas circumscriptiva, patet: ergo nihil modo est ibi. Quinto sic, sicut in operibus nature non debet poni pluralitas sine necessitate sequendo rationem naturalem, ita nec in creditis est ponenda pluralitas quia non sequitur per necessitatem deductionem ex creditis: sed tota veritas Eucharistia potest salvari non ponendo hic, nisi solam substantiam Corporis Christi. Probatio minoris, quia Corpus potest esse sine Anima, cum sit materia susceptiva ejus, & ita potentia contradictionis ad animam: & etiam sine anima, habet rationem cibi spiritualis. Item, potest esse sine proprietatibus, quia prius naturaliter potest esse sine positioni: ergo sine contradictione potest hinc fieri sola Substantia Corporis Christi quoad sub speciebus illis, sed sic est res sufficiens Sacramenti, quia signum effectus ultimi scilicet, nutritionis spiritualis: ergo &c. Contra, Magister dist. 11. in fin. & idem dicit Innocentius de officio Missæ parte 3. c. 10. Tale Corpus dedit Christus discipulis suis, quæ habuit: ergo eadem qualitas inquit Corpori Christi in Eucharistia, quæ inquit eadem in existentia naturali.

Hic duo sunt videnda. Primo de supposito. Secundo, de quasi. Supponitur enim Corpus Christi modo duplici existere, in celo suo modo naturali, & in Eucharistia modo sacramentali: utrumque est satis manifestum. Primum per illud Aug. de consec. dist. 2. prima heresi. Donec, inquit, finiatur sacrum, factum est Dominum; Secundum, per ea quæ prædicta sunt quæ est. ubi sunt distincti. Sed dubium est de corpore, ut est in Eucharistia, quæ sunt illa quæ continent tanquam partes? Dico, quod non continent animam, nec accidentia. Hoc est possibile accipiendo Corpus pro primo perfectibili ipsius animæ, quia non est contradictio Corpus illud esse sine anima, & sine accidentibus. Hoc etiam congruum est, quia species illæ representant alimentum: ergo substantiam, & non accidentia. Hoc etiam factum est, quoniam si in triduo Eucharistia consecrata fuisset, fuisset ibi vera res Eucharistia, & tamen non fuisset ibi anima, sicut dicitur in fine hujus solutionis. Corpus etiam hoc modo non continet sanguinem, quia sanguis non est amittus, & per consequens nec aliqua pars animæ. Possibile est etiam ex parte Sacramenti, quia alterius essentialiter potest esse aliud signum: corpus autem sumptum dicto modo differt essentialiter ab anima, & ab aliis, ut sanguine, & hujusmodi: ergo potest habere aliud signum ad placitum. Et hoc probatur a minori, quia potest habere non idem signum naturale: sunt enim duo conceptus istorum essentialiter distincti: quæ conceptus sine signa rerum naturaliter, primo Periberronia: sanguis autem est essentialiter aliud a corpore, ut est prima perfectibile ab anima: ergo ejus potest esse non idem signum, quod est sanguinis. Hoc etiam probatur factum, quia possibile fuit totum sanguinem fuisse separatim a Corpore Christi in morte: & tamen si tunc fuisset Eucharistia consecrata, fuisset res eadem, quæ & modo. Possibile est etiam quod magna pars sanguinis sit effusa, & tamen tot

ta res eadem maneat subspecifica panis. Hoc ergo tenendum est, quod Corpus Christi, ut est primum signatum specie panis, & contentum non includit animam, nec accidentia, nec sanguinem. De his ergo primo pluralitas sine necessitate questionis: non enim queritur hic de necessitate extremi unius, vel alterius in existendo, neque de necessitate habendi partes; vel proprietates absolute; sed queritur de necessitate concomitantia, vel consequentia, scilicet ad Corpus Christi existentia modo dicto insint aliquæ partes, vel proprietates vel necessario sequantur, vel concomitentur, quod eadem insint; quæ si insint ex presenti modo naturali? & hoc potest intelligi dupliciter: primo, utrum per se necessario, importet de necessitate simpliciter, & absolute, vel tantum secundum quid, & hoc quod ex positione antecedentis sit simpliciter necessario sequatur consequens, vel quod sequatur secundum quid, sive ex suppositione; hoc est, supposita existentia subiecti consequentis. Primo ergo videndum est de necessitate simpliciter. Secundo de necessitate secundum quid. De primo sit prima conclusio, quod non est simpliciter necessitas, quod si sub modo naturali habet partes, & proprietates, quod habeat existentia sub modo sacramentali: hoc breviter apparet, & quia post resurrectionem non erit Eucharistia, nec etiam Corpus Christi habebit sub isto modo proprietates, seu passiones: & tamen tunc Corpus Christi sub modo essendi naturali habebit ista. Conclusio secunda hæc est, quod non est simpliciter necessitas, si corpus habeat istas partes & proprietates simpliciter necessario, si corpus habeat istas partes sub existentia naturali. Hoc primo sic probatur, quando existentia aliquid est indifferens ad duos modos; sicut potest simpliciter haberi sub uno modo, sic & sub alio: sed existentia Corporis Christi simpliciter, seu res illa indifferens est ad istos duos modos, scilicet naturalem, & sacramentalem: ergo potest haberi sub isto modo, licet non sub alio. Dicunt quidam ad hoc, quod prima propositio intelligitur, (a) quando neuter modus dependet ab alio: si autem non est hic, quia modus Sacramentalis dependet a modo naturali, quia ille est primus modus essendi in Sacramento. Contra, & est ad conclusionem principalem: existentia sub modo naturali non est de essentia existentie sub modo sacramentali: nec est ejus causa; ergo illa non dependet ab illa, quia nihil dependet ab aliquo, quod non est de essentia ejus, nec causa ejus. Prima pars antecedentis patet, quia res Eucharistia non habet ibi modum existendi naturalem, scilicet, extensivum: habere autem, si est de essentia illius existentie, vel modo existendi, quem ibi habet: quia omne habens aliquid, habet illud quod est de essentia ejus. Probatio secunda partis antecedentis, quia Deus est causa immediata istius existentie, scilicet corporis Christi in Sacramento: ergo corpus sub naturali existentia non est causa existentie Sacramentalis. Item, (& est idem quasi cum priori) Eucharistia non de-

pendet ab eo, quod nec est Sacramentum, nec res Sacramenti, nec causi hujus: sed existentia modo naturali non est ibi Sacramentum, nec res Sacramenti, immo res Sacramenti est existentia sub alio modo disparato: nec est causa hujus, vel illius, ut patet ex prædictis: ergo &c. Item (& est quasi idem) Deus potest tunc quocunque causare non intrinseco alicui illud causare: existentia modo naturali non est intrinseca Eucharistia; ergo &c. Dices, quod ratio est vera de abiectione, non de respectu, quia respectus sine fundamento & termino fieri non potest: Eucharistia autem includit respectum, cuius terminus est existentia corporis modo naturali. Contra, existentia, licet sit eadem sub duobus modis; scilicet naturali & Sacramentali, tamen non est terminus relationis, quod includitur in Eucharistia sub modo naturali, sed sub modo disparato. Probatio. Eo modo est res contenta in Eucharistia, quo modo est primum signatum hujus signi (hæc est enim differentia hujus Sacramenti ad alia, quia realiter continet suum primum signatum, ut est suum signatum primum) sed existentia sub modo naturali non continetur hic realiter, immo sub modo alio disparato; ergo &c. Ex hac secunda conclusione sequitur corollarium, quod ante Incarnationem potuit ita vera Eucharistia fuisse, sicut & nunc, & hoc tam quantum ad significationem, quam quantum ad rem signatam, & contentam. Secundum est corollarium: post Incarnationem potest Corpus Christi desinere esse sub modo naturali, & tamen Eucharistia vere manere, & quantum ad veritatem signi, & quantum ad veritatem signati, & contenti. Hoc patet, quia si ad Corpus Christi realiter contineri in Eucharistia non necessario sequitur corpus illud habere existentiam modo naturali; ergo primum potest fieri sine secundo, sive procedendo, sive remanendo post destructionem illius secundi. De præcessione, probatur primum, specialiter sic: ubicunque res temporalis potest habere veram & essentiam realem, sibi postquam non fuerit, potest incipere esse simpliciter: sed Corpus Christi potest simpliciter habere existentiam realem sub modo existentia Sacramentali; ergo postquam non fuit hic, potest simpliciter incipere esse: ergo non oportet ad hoc, quod sub hoc modo incipiat esse, quod sub alio modo incipiat feram esse. Et si dicas, quod quando incipit esse hic, oportet quod simul alibi incipiat; quia si est incipit simpliciter, est esse rei in se: quod si simul incipiat in alio; non minus oportet ad hoc, quod sit incipit simpliciter, quod res incipiat esse in se, quia eadem est incipit simpliciter rei, sicut est idem simpliciter ejus esse; esse autem simpliciter dicitur rei in se, est ipsius sub esse naturali. Hæc responsio excluditur per rationes ad secundam conclusionem; quia si aque habet existentiam realem sub isto modo, sicut sub alio ex prima ratione, & illa non dependet ab alio modo existendi ex ratione secunda, sequitur, quod potest habere simpliciter incipitum sub isto modo Sacramentali, absque hoc quod habeat incipitum sub illo. Eodem modo potest argui ad corollarium de desinere esse, quia ubicunque res temporalis habet veram existentiam, dum ibi manet, non omni-

no desinit quoad hoc que desinit sub alio modo. Contra primum corollarium in eo hoc inconueniens; ergo illud corpus potest incipere esse postquam fuit. Nam in incarnatione incipit illud corpus esse; & tamen prius fuisse vere, si Eucharistia fuisse vere. Contra secundum similitur arguo, quia tunc idem corpus desinere esse, postquam desinere est. Probo: quia desinere esse sub modo naturali desinere esse, & tamen maneret, si Eucharistia vere maneret, & tunc potest etiam desinere esse sub Eucharistia. Respondet, quod natura consequentia valet, quia habens esse simpliciter: si incipit sub alio modo, manens non incipit, nisi secundum quid; & simpliciter manens, si desinit alibi sub alio modo, non desinit, nisi secundum quid. Ad rationem de incarnatione dico, quod possibile est hoc illud idem corpus fuisse formatum de sanguine Virginis, & esse sub modo naturali, non obstante quod Eucharistia præcessisset vera; sed illa formatio non fuisse tunc incipitio corporis, nisi secundum quid; sicut modo conversio panis in corpus, non est incipitio corporis, nisi secundum quid, & tunc ratio est, quia, quod sic incipit, præhabet esse simpliciter. Similiter dico ad secundum; quod desinitio corporis sub modo naturali non est desinitio, nisi secundum quid, si tamen maneret idem corpus habens eandem existentiam realem sub modo Sacramentali. Et si objiciat: fuit nunc incipitio corporis simpliciter in conceptione Christi; ergo similiter fuisse incipitio simpliciter, si in Eucharistia præcessisset; nam non fuisse minus verum esse corporis Christi sub modo naturali tunc, quam nunc; & per consequens acquiritur illud esse non fuisse minus vera incipitio corporis accipientis tale esse. Respondet, incipitio simpliciter requirit non tantum, quod sit incipitio esse simpliciter ejus, quod dicitur incipere, sed quod sit ad primum esse ejus. Nunc autem fuit in Incarnatione incipitio, non tantum esse simpliciter corporis, sed etiam primi esse: tunc autem fuisse incipitio esse simpliciter sub modo uno, non tamen primo: quia præcessisset idem esse simpliciter sub alio modo, & idem tunc fuisse incipitio secundum quid; & modo autem simpliciter. Si vero arguas de desinitio, quia si desinit sub modo naturali est desinitio simpliciter; nam illa corruptio est corruptio simpliciter, & hoc ubique: quare si non corrumpatur hic: ergo manet postquam corruptum est.

Respondet, nulla contradictio sunt de eodem concedenda propter distinctionem istorum modorum essendi, ut dicitur statim. Si ergo loquaris de corruptione, qua est separatio partis a parte, sicut corporis ab anima, vel formæ corporealis a materia; si talis corruptio est existentis sub tali modo, est etiam ejusdem sub quocunque modo: alioquin eadem forma simul informat idem, & non informat, & per consequens non potest Corpus Christi sub modo naturali fieri inanimatum, quin feret sub Sacramento inanimatum, & e converso: nec etiam feret tale sub modo sacramentali, id est converso. Sed si loquamur de corruptione partium totali, id est, desinitio totius existentis sub isto modo, & sub isto modo, bene potest desinere esse;

ut hic, non desinendo esse ibi, & e converso, quia totum posset desinere habere unum modum sine existentia, retinendo sibi alium modum, sub quorum modorum utroque vere tota ista existentia salvaretur. Ex hoc sequitur corollarium, scilicet quod per corruptionem, quam natura posset facere in Corpore Christi, scilicet separando partem a parte: necesse esset separationem non fieri partium hujus rei eodem modo hic, & ibi; sed per illam desitionem quam posset Deus de potentia absoluta facere, non quidem esse rei simpliciter, sed rei sub illa modo, posset res illa non habere istum modum essendi & tamen habere illum. Et si obijciat contra istud, quia illud quod nihil est in se, nihil est in altero; ergo si Corpus Christi non haberet in se existentiam, id est sub modo naturali, non posset habere eam sub Sacramento. Dico si in se intelligatur intermedium, vel praesidentem omnem modum essendi in aliquo, minor est falsa; non Corpus Christi eque vere habet esse suum reale. Sub modo existendi in alio, sicut in se. Si autem intelligatur in se, non praesidentem, sed ponendo propriam existentiam hujus realem, concedo majorem; & tunc dico, quod si corpus esset tantum in Eucharistia, non sequitur quod non sit hoc modum in se, quia ita verum esse habet isto modo in se, in Eucharistia, ubi est sub signo; sicut in caelo & ubi est non sub signo. De secundo membro distinctionis scilicet de necessitate secundum quid, supposita scilicet existentia subjecti consequentis, est haec conclusio: quod necesse est isto modo eadem proprietates, & partes in esse corpori sub isto modo essendi, & illo. Probatio, quia nullum absolutum desinit esse in aliquo, adveniente sibi praesente novo respectu extrinseco; proprietates & partes in corpore sunt vere absolute, sed praesentia ista in Eucharistia est tantum respectus extrinsecus adveniens; ergo &c. Hic etiam posset argui secundum illa quae dicta sunt 2. g. hujus distincti, quia absolutum non variatur propter variationem respectuum ubi, vel sibi similibus; ergo non variatur absolutum alicuius in Corpore Christi propter ubi in caelo, & propter istam praesentiam in Eucharistia, quae assimilatur respectui ubi alicui. Major prima rationis probatur, quia non est formalis repugnantia talis respectus ad ubi praesentibus; Nec etiam virtualis eo modo, quo passio contraria repugnat subjecto, ut frigus igni; quia oppositum istius respectus non oritur ex principis absolute; tunc enim ille respectus non esset contingenter inherens, nec extrinsecus adveniens. Secundo sic, quia absolutum naturaliter prius inest, cui inest, quam respectus suadatus in illo absolute, & maxime extrinsecus, & contingenter adveniens; ergo in illo priori, antequam intelligatur corpus habere istum respectum novum in Eucharistia, habebat quantitatem, & qualitatem, & omnia absoluta quae sunt in eo. Alioquin enim sequeretur contra: quia simpliciter esse vere de eodem; nam ista affirmatio, & negatio non posset dici inesse secundum diversa, puta secundum hoc ubi, & illud, vel praesentiam hanc, & illam: quia sicut affirmatio ista non est nata inesse secundum ubi, ita nec negatio e converso. Hic posset plane sic argui: De eodem secundum idem non sunt simpliciter vera contradictoria; &

non oportet addere ad idem, quando illud praedicatum est absolutum: corpus si hic non habet absoluta, & ibi habet, hoc est idem, & simul, & secundum idem. Duae primae conditiones parent. Probatio tertia, & quia nihil aliud est hic & ibi, nisi ubi, & ubi; sed nec affirmatio absoluta, nec negatio inest secundum ubi, quod patet: quia posito quod corpus bene posset localiter moveri hic & ibi; tunc est pro tanto, quia ista insunt secundum ubi aliud, & aliud; tunc est fallacia consequentis, arguendo sic: non moveretur hic; ergo non moveretur, licet teneat gratia materia, & similiter si idem haberet duas superficies, secundum unam posset esse album, secundum aliam nigrum, & non esset contrarietas, sed contradictio, quia non insunt secundum idem; sed de absoluta affirmatione, & ejus negatione, si insunt eidem, in quo non fit differentia, nisi tantum respectuum, manifestum est, quod secundum idem inveniunt, quia illi respectus non poterant esse ratio secundum quam affirmatio, vel negatio inest, sed quia respectus esset posterior naturaliter absolute.

Ad argumenta principalia: Ad primum dicendum, quod qui tenetur istam majorem, quod nihil posset esse alibi manens in suo loco priori, nisi per conversionem alterius in illud, necesse habere prolatum illam propositionem de eo quod primo incipit esse alibi, & dicere; quod proprietates incipient esse hic concomitantur, non autem primo. Sed contra hoc primo, quia falsum haberetur quod aliud est hic sine conversione alterius in ipsum, & per consequens conversio, sive propria mutatio non est propria ratio formalis, nec precisa ad essendum hic. Et praeterea, alia est praesentia animae hic, & corporis, quia aliud, & aliud (suadamentum; ergo praesentia illam praesentiam, quae formaliter corpus est hic, oportet dare aliam, quia anima formaliter sit hic; & ista non habetur per conversionem; ergo major est falsa. Respondet ergo, quod nihil non est difficultas, quia alicum majorem non credo veram (ut dictum est 2. g. hujus distincti), nec enim e converso est ratio talis praesentiae, nec propria mutatio ad talem praesentiam; sed sola virtus divina per mutationem illam, quae non est conversio, facit illud, quod est alibi habere istam praesentiam; hic & hoc potest facere ita de parte corporis, & proprietatibus, sicut de toto corpore. Ad secundum, si tenetur quod corpus, quod est primum signatum speciei panis, non continet per se sanguinem, tanquam aliud quicquid (juxta illud quod dictum est supra declarando suppositum) tunc facit est responso, quia tantummodo est sanguis concomitans sub specie panis; & tunc non est ibi bis ex vi sacramenti; nec tamen frustra est concomitans sub specie panis, cum sit sub specie vini ex vi Sacramenti, quia hoc est ad salvandum veritatem rei contentae, quae ubiqueque ponatur, semper habet eadem absoluta; nec sequitur, quod incipit esse hic postquam fuit hic, loquendo de eodem modo essendi: praesentia enim hic concomitans, & incipit hic esse ex vi consecrationis. Si autem tenetur quod sanguis est per se pars corporis, ut corpus est primum signatum speciei panis, tunc oportet dicere quod bis est hic sanguis ex vi Sacramenti; sed ad

huc non eodem modo, quia sub specie vini est per se, & primo, quia primum signatum ejus. Sub specie vero panis est per se, sed non primo, immo aliquid primi signati: nec tunc est fructus, quia per se est sub specie panis, ut salvetur veritas rei contenta primo; nec incipit esse postquam est eodem modo essendi; sed incipit esse primo, postquam non fuit primo, licet per se habuerit *ibi esse*. Ad aliud argumentum dico, quod positus extremis non oportet relationem extrinsecus advenientem necessario sequi in hoc enim differt a relatione proprie dicta, seu respectu intrinsecus ad venientem, partialitatis autem illa est respectus extrinsecus adveniens. Ad aliud, sicut absolute potest Corpus Christi poni esse sine alia, pura sine alia, & sine alia, tamen posita existentia corporis alio cum illis proprietatibus, & partibus, non potest hic esse sine illis propter contradictionem de affirmatione & negatione absolute, sub duobus respectibus. Ex ista solutione apparet, quid est in Eucharistia primo, ut signatum, & contentum, & quid est ibi non primo, & concomitantes; quia illud, sine quo primum signatum non habet *esse* modo naturali: & etiam potest dici, quod non est necesse posita existentia Corporis Christi hic, & ibi, quod illa quae insunt corpori sub una existentia insunt sibi sub alia loquendo sciam de formis absolutis: nec tamen sequitur contradictio, scilicet quod sit quantum, & non quantum; immo est quantum hic, sed non quantitate quae sit hic, sed quantitate quae est in celo. Pro hoc est ratio talis: Quaecumque contingenter conjunguntur inter se, & eidem tertio, potest quum illorum conventio illi tertio absque hoc, quod aliud conveniat eidem; sed presentia substantia hic, & presentia quantitas ejus, contingenter conjunguntur & inter se, & respectu tertii, quod est corpus quantum; ergo potest corpus manere quantum postea una presentia sine alia. Major videtur plana, quia non est ratio inseparabilitatis eorum ex parte eorum inter se, cum consentent conjungantur, nec ex parte tertii, quia contingenter conjunguntur illi tertio. Minor probatur, patet enim quod presentia substantia corporis, & presentia quantitas ejus, est alia, & alia; & neutra simpliciter includit alteram, quia neutra est de per se essentia alterius; nec per se causa ejus; ergo contingenter conjunguntur inter se. Probo etiam secundam partem minoris, scilicet quod contingenter se habent ad hoc tertium, quod est corpus esse quantum: quia forma absoluta prius naturaliter perficit suum perfectibile, quam hujusmodi perfectibile, vel ipsa forma habeat respectum extrinsecus advenientem: & istud esse evidenter perficit suum perfectibile de corpore & anima; nam conjunctio animae ad corpus requiritur ad existentiam substantia composita: illa autem substantia composita prius est naturaliter quoquoque respectu extrinsecus adveniens ergo substantia composita. vel quanta, seu corpus animatum non habet hanc presentiam, vel illam, & hoc ad aliquid extrinsecum ab istis, nisi contingenter sibi advenientem; & sicut posterius naturaliter. Et ex hoc breviter potest sic argui, quod potest esse sine aliquibus conjunctis, quorum conjunctio est contingens, potest esse sine altero

lorum

locum praesens; corpus animatum, vel substantia quanta potest esse sine duobus illis praesentibus, scilicet presentia hujus partis speciei Eucharistiae, & presentia illius partis; & illae duae praesentiae contingenter conjunguntur, quia neutra est per se causa alterius; ergo & substantiae conjunguntur, quia corpus animatum potest esse cum una presentia substantia quanta, & tunc nihil aliud esset, nisi quod quantitas incommensuratum ne alia, & tunc nihil aliud esset, nisi quod quantitas incommensuratum ne alia; sed non habet duplicem praesentiam, sicut habet substantia perfectibile; & ita suum perfectibile est quantum utrobique, sed non quantitate praesente utrobique.

Contra ubiqueque corpus est quantum, habet ibi illud quod est formale principium essendi quantum, sed non habet ibi illud, nisi illud sit ibi praesens, ergo &c.

Item, quale est aliquid hic, tale esset circumscriptio per possibile, vel impossibile omni alio esse; sed est quantum; ergo, ipsum ut hic, esse naturale, corpus istud non esset quantum; ergo, ipsum ut hic, non est quantum. Item, Eucharistiae potest ibi veraciter contineri absque hoc quod haberet alicubi esse modo naturali. Patet ex primo argumento hujus solutionis; sed si naturaliam alibi esset, sola res contenta esse substantia; ergo ipsa non est quantum; & qualis tunc esset secundum formam absolutam, talis est tunc; ergo &c. Ad rationem illam in contrarium de contingenti conjunctione praesentiarum inter se, & eidem tertio composito ex partibus absolutis.

Respondeo &c. Ad primum dici potest distinguendo maiorem: aut intelligitur quod habet ibi quantitatem informantem, & sic concedo; aut presentem, & nego. Ad secundum dico, quod quantitas quodammodo inest corpori, qualemcumque habeat: immo licet non habeat quantitatem, ut hic praesens; & habet tamen ipsam quantitatem, & sic est quantum. Ad tertium dico, quod Corpus Christi est quantum, licet non modo naturali; nec quantitate praesente, sed quantitate inherente.

QUESTIO V.

Utrum quaecumque actio immans, quae est in Christo naturaliter existente, inest sibi in Eucharistia sacramentaliter existenti?

AD secundum sic proceditur. & arguitur, quod non quaecumque actio immans, quae inest Christo naturaliter existenti, inest sibi sacramentaliter in Eucharistia existenti: quia nec auditio, nec visio, & sic universaliter de sententia. Probatur primo, quia obiectum non est sibi praesens in debita proportione regularitatis ad talem actum, loquendo de obiecto, quod est sibi praesens, ut in celo. Secundo, quia organum non habet hic modum extensionis, sub quo, & non aliter est receptivum sensationis. Tertio, quia inter oculos, & obiectum, ut in celo, est ostaculum prohibens multiplicationem coloris, vel lucis; ergo &c. Quarto quia hic non sentit ea quae sunt hic praesentia, ergo multo minus aliquid aliud sensibile.

P 4

Antecedens probatur, quia organum sensus non est hic sub modo requisito ad sensationem.

Contra, quia tunc simul esset videns, & non videns idem objectum, & eodem modo de alijs sensationibus; consequens est falsum, quia contradictoria simpliciter inesse eidem. Evidentia huius rationis patet ex solutione questionis precedentis artic. 2. Item, operatio est perfectio potentie operative, & in ipsa consistit beatitudo ipsius potentie. Ipsi etiam consequitur electio proportionata perfectioni operationis, patet hæc omnia ex 1.º *libro*, ergo si oculus Christi, ut hic, caret visione, quam habet in celo, caret hic sua propria perfectione, & hæc est beatitudo eius, eo modo quò visus dicitur beatificabilis, caret etiam delectatione consequente illam operationem perfectam, & tunc sequetur, quod oculus, ut hic, esset miser, & cum dolore, & tristitia: quia quod tollit delectationem est dolorum, & tristite, & tunc simpliciter esset contra appetitum naturalem sensitivum, quod habet esse in Eucharistia.

Respondendo primo, dicitur aliquid inesse Christo, ut hic, quod sibi inest, si nusquam alibi esset, nisi hic, concomitantem autem dicitur aliquid sibi inesse hic, quod primo inest ibi, ut alibi, & ex hoc sibi inest ut hic, propter identitatem subiecti, & formæ. Secundum, hoc ergo est prima conclusio, scilicet quod Christo ut hic concomitantem inest omnis operatio, quæ primo sibi inest, ut in celo.

Secunda conclusio est, quod nulla sensitio potest primo inesse Christo, ut in Sacramento.

Tertia, quò operatio spiritalis, ut intellectus & voluntatis potest primo inesse Christo, ut in Eucharistia. Prima conclusio probatur, primo in universali pro hoc quod nullum abiotum demit esse in aliquo propter novum respectum extrinsecus adventientem; operatio autem est forma absoluta (ut ostensum est in *primis libris, dissert. 3.*) ergo propter præsentiam novam, quæ est respectus novus extrinsecus adventiens, non demit illa operatio inesse suo subiecto. Evidentia huius rationis potest haberi ex fine solutionis precedentis questionis, ubi ista ratio dicitur pertractata. Dicunt quidam ad hoc, quod maior esset vera de forma simpliciter absoluta, operatio autem non est sic absoluta, quia requirit respectum potentie ad objectum. Contra, etiam alia quantitates, vel qualitates in suo fieri dependent ab approximatione agentis, ut patet de calore, & frigore, & aliis qualitatibus ad quas est alteratio; & tamen in esse suo sunt simpliciter absolute. Similiter operationes in suo fieri, non requirunt talem respectum, & hoc ubi inhiunt concomitantem, & non primo. Apparet enim quod si Corpus Christi in cruce fuit inrigidatum, frigus etiam fiebat in Corpore Christi, ut in pyxide concomitaret, sed non primo: & ad illud fieri non requireretur approxinatio licet ad passum ibi; ergo a simili ista qualitas cum sit in se absoluta, licet in fieri requiratur præsentiam objecti ad potentiam, hoc non erit, nisi ubi primo inest, potest ergo concomitantem inhiere sine tali respectu. Respondent, quod

operatio magis includit respectum, quam alia forma, de quibus agitur, puta, calor, & frigus; & huiusmodi quia illa tantum requirunt respectum agentis ad passum, & hoc ubi inhiunt primo, sed post suam fieri in esse proprio non requirunt huiusmodi respectum: sed operatio est in continuo fieri, & ideo requirit illam continuam approximationem potentie ad objectum. Et ex hoc videtur quod magis repugnet isti inhiere, vel inesse sine tali respectu, quam calori. Dicitur, quod licet sit in fieri continue, tamen non sequitur, quin concomitantem possit inesse, & continue inhiere sine objecti præsentia, vel approximatione. Sicut enim calor potest inhiere corpori in Eucharistia sine approximatione agentis, ut ibi: ita si esse caloris esset in fieri semper post causari calor in corpore in hostia; & tamen sine tali approximatione: non enim magis requiritur continuus respectus ad fieri continuum, quam ad fieri transiens, respectus pro tunc præiens. Et si obiciatur, ad operationem requiritur respectus ad objectum, non tantum ut est causa in fieri; sed cum hoc requiritur objectum in ratione terminantis: sicut ergo impossibile est operationem esse, & non terminari ad objectum, sic impossibile est, quod aliquid inest, & ut ibi non terminatur ad objectum præsens. Dico, quod non oportet objectum in se esse præiens propter terminationem actus, sed tantum propter causationem: ita quod, quando est aliqua causa sufficientis huius actus non requiritur præsentia objecti propter terminationem: sicut patet de vidente creaturam in essentia divina, si essentia esset causa illius visionis, non requiritur illud objectum ad quod terminatur hæc visio præiens præsentia præsentia. Secundo, probatur hæc prima conclusio in speciali, quia omnis intellectus inest Christo ibi, & hic: sed si anima Christi intellexeret præcise secundum modum intelligendi animæ viatoris; non haberet intellectiorem iuriviam istius objecti sine sensatione concomitante eiusdem: ergo cum illam intellectiorem haberet eandem hic, & ibi, sequitur, quod etiam in sensationem requiritam ad ipsam haberet hic, sicut ibi. Tertio probatur sic, quia passio appetitus sensitivi, oportet dolor, eadem intus sit hic, & ibi; ergo sensitio eadem. Antecedens probatur, quia quors secuta fuisset hic sicut ibi: ubi autem sequeretur ad dolorem immo deturatur; ergo & hic. Consequenter prima probatur, quia non est idem effectus sine eadem causa; & hoc non ponendo miraculum, & loquendo de causa naturali præcise: dolor est effectus sensationis, vel objecti, non nisi sensitivi: ergo non potest esse idem dolor sine sensatione eadem abique miraculo. Respondent quidam, quod actus imaginationis sufficeret ad hoc in Christo, scilicet ad illum dolorem. Contra hoc dupliciter. Primo, quia responsio destruit se: non enim possibile est actum imaginationis inesse, cui actus secundum sensum non potest inesse, quia imaginatio est motus tactus a sensu. de Anima. Secundo, quia imaginatio non est causa doloris eiusdem secundum speciem, cuius causa est sensatio exterior, alioquin ionianus deberet dolore eiusdem speciei cum dolore vigilantis. Secunda conclusio principalis probatur sic, quia organum sensus non est in Corpore Christi in Eucharistia.

de motu. Potest enim intelligi ita, non dicitur distinguendo motum contra mutationem, sicut divisibile contra indivisibile: sed accipiendo motum indifferenter ad mutationem divisibilem, & indivisibilem; ita: tamen accipitur secundum quod est ad illos terminos, ad quos ponit Philosophus proprie fieri mutationem, quae sunt Substantia, Quantitas, Qualitas, & Ubi. Patet *q. Pass.* Potest etiam alio modo magis extensive accipi, prout dicitur quancunque acceptionem consequens novae formae, sive absolute, sive respectivae, & sive respectus pertinentis ad *subi* propriam, vel per quandam similitudinem vel reductionem, cuiusmodi respectus est praesentia huius corporis Christi hie, sub specie, ut tatum est in prima questione huius distinctionis. Distinguo secundo, quod corpus Christi potest intelligi moveri motu sic, vel sic sumpto: primo, vel concomitanter: & ratio membrum huius distinctionis, patet ex principio solutionis questionis praecedentis. Tertio distinguo ex parte agentis, quia corpus sic, vel sic movetur, tali, vel tali motu; potest intelligi, vel a virtute creata; vel immediate a Deo: secundum hoc ergo habet solutionem questionis in sex conclusionibus. Prima est ista: Corpus Christi, ut in Eucharistia, non potest moveri primo, motu, vel mutatione proprie dicta a virtute creata: Secunda est ista; quod potest primo moveri, motu proprie dicto, immediate a Deo. Tertia est ista, quod potest moveri, & moveri primo, motu extensive sumpto. Quarta est ista, quod illo modo, & illo motu, non movetur, nisi immediate a Deo. Quinta est, quod potest concomitanter moveri, & movetur omni motu ad formam absolutam, quo movetur primo, ut in caelo, & ab eodem agente a quo sibi movetur; Sexta & ultima est, quod non movetur concomitanter motu locali, quo movetur primo, ut in caelo, nec aliquo motu simili motui locali.

Prima conclusio probatur sic, quia nulla virtus creata agit circa corpus non sibi proportionatius approximatum secundum locum; corpus Christi est hic, non ut in loco, & per consequens nulli approximatum secundum locum: imo non tantum illa species sub qua est approximatum eademque agenti, illa approximatione, quae potest haberi ad illud *subi*. Dixi autem nulla virtus creata, quia est manifestius sic de corpore, quam de Angelis: tamen Angelus si agat circa corpus, realiter transmutando illud, realiter sibi approximatum localiter: vel saltem habet localem existentiam, quia virtus eius non potest esse ad aliquem motum in corpore, nisi praesupposito *subi* illius corporis. Secunda conclusio probatur, per quartam rationem factam ad primam partem, quia omnem dispositionem necessariam ad recipiendum calorem habet Corpus Christi ut hic, quam habetur in caelo: ergo si ut hic, non repugnat recipere calorem, est per possibile, vel impossibile, quod nusquam alibi esset: & per consequens cum virtus divina omnem formam posset imprimere passivo, cuius passum est receptivum: sequitur quod Deus potest corpus suum ut hic transmutare primo ad calorem. Tertia conclusio patet, quia tenemus, quod post consecrationem ubiqueque hostia, ibi verum est Corpus Christi: ergo

ergo propter praesentiam uniformem corporis ab hostia, qua hostia habet aliam: & aliam praesentiam localem primo, ad aliud, & aliud continens: sequitur quod Corpus Christi habet aliam praesentiam, ad aliud, & aliud continens. Hic autem alia, & alia praesentia non est sine mutatione sic extensive sumpta: & illo modo inest primo corpori, ut hic: quia nullo modo Corpus Christi, ut in caelo, habet istam praesentiam; immo neutram. Et si quaeras, possitne habere aliam, & aliam praesentiam; & non tantum respectu continentis, scilicet speciei: ita quod esset praesentia respectu continentis speciem, licet respectu speciei non haberet aliam praesentiam; & licet peret habere novam praesentiam respectu alterius? Dico, quod non est simpliciter necessarium, illud corpus esse praesens speciei, sed tantum ex ordinatione divina, de qua certissime Ecclesiam. Possit ergo Deus de potentia absoluta facere certis sumis non esse praesens speciei, illo modo; minare speciem, & facere ipsum illo modo praesens aeri circumstanti hostiam; & etiam successive nunc uni parti aëris, nunc alteri: & sic transire corpus de loco hostiae, usque ad quancunque partem universi; & semper sub eodem modo existendi, non localiter cum alio corpore replente locum. Quarta conclusio probatur, quia quod nullo modo habet virtutem motivam super aliud, quando illud est per se, non movetur illud per accidens, quando est cum alio, cum uno non facit unum, sicut actus, & potentia: sed virtus creata omnino non potest super Corpus Christi in se sub illo modo existendi; ad movendum ipsum: ergo quando est cum alio, respectu cuius non est fieri potentia, nec facit actus: sequitur, quod eadem virtus non poterit corpus illud movere, etiam per accidens: sic autem est cum hostia; quia patet quod species non est forma eius, nec ipsum forma speciei. Si maior illa negetur, quia grave existens in navi moveri a movente navem, licet grave non sit forma navis, nec e converso: Instantia non est ad propellendum, quia virtus motiva illius posset super grave per se; si grave per se esset. Ideo motum addidi in majori, quorum neutrum est actus alterius: quia est aliqui, quod est actus alius, non posset per se moveri ab aliquo: tamen potest moveri per accidens ab eodem potente movere totum, cuius est iste actus. Sed ut contra majorem omnem instantiam tollatur; accipiat ista maior: quando aliqua conjunguntur praesice per actum voluntatis, contingenter se habentis ad illam conjunctionem, si unum illorum secundum se sit mobile omnino improporcionatum alteri: moventi, & reliquum proportionatum; ipsum non eadem motione potest movere utrumque istorum conjunctorum. Patet; quia si movere unum, quod est sibi proportionatum; non propter hoc per accidens movere reliquum: quia reliquum non est praesens illi, nec facit actus potentiae nec e converso: nec simpliciter est aliqua necessitate naturalis, sicut grave est praesens illi, cui inest, & propter hoc simul movetur cum illo: sed tantummodo est sibi praesens voluntarie aliqua contingenter se habente ad illam conjunctionem: quae per consequens potest non velle conjunctionem illam, stante tamen motione alterius istorum.

Exemplum istius, si Angelus voluntarie faceret se esse præsentem lapidi: si moveo lapidem, non propter hoc moveo Angelum: quia nec est mobilis per se a virtute mea, nec per accidens in proposito: quia nec est forma, nec pars altius mobilis per se a me. Si ergo Angelus esset præsentis lapidi moto a me in terminis motus hoc non esset per actum meum, sed per actionem suam propriam; quæ laceret se præsentem ibi. Eodem modo in proposito, cum corpus sit præsentis speciei, tantum per actum voluntatis divinæ: si facio speciem habere novum ubi, per illam motionem non est ibi corpus, quia nullo modo subest præsentialis istius corporis, neque nova, neque antiquæ voluntatis meæ; nec etiam per accidens, quia non est forma, nec pars illius, quod subest meæ motioni. Contra, quod movet aliquid per se movet hostiam, per accidens movet corpus; quod per se est in hostia. Secundo, quia aliter esset novum miraculum quoties Sacerdos transieret hostiam, quia illa translatio non posset fieri manente veritate Eucharistie, sine specialis actione divinæ.

Ad primum dico; quod illa propositio prima falsa est, nisi intelligatur de illo quod est in moto, vel sicut actus in potentia, vel sicut pars in toto, vel sicut aliquid necessitate naturali conjunctum, ut grave illi cui innitur. Si enim tantum per actum voluntatis contraheretur conjunctio hoc illi, movens istud, non propter hoc movebit illud: sed oportet, quod illa voluntas, quæ est causæ conjunctionis, sit etiam causæ motionis illius; quod nulla naturali necessitate conjungitur moto. Sic est in proposito, & patet exemplum de Angelo: non enim movens lapidem per se, propter hoc movet Angelum per accidens, ut dictum est. Ad secundum dico, quod non est novum miraculum, quia Deus ea voluntate, qua instituit Eucharistiam in Ecclesia, determinavit lacere Corpus Christi semper præsentis speciei post consecrationem: & ideo specie manente qualitercumque transierat, quod Deus faciat corpus præsentis alia presentia, loquendo de presentia respectu continentis, sicut species habet aliam presentiam, & aliam, ut primo contenta, non est novum miraculum, sed antiquæ determinationis voluntatis divinæ: sicut si Angelus determinasset per voluntatem, quod semper simul esset cum isto lapide, non diceretur miraculum, quia transierat translatio lapide, non tamen transierat lapidem per actionem suam transierat Angelum, sed Angelus voluntate propria. Quinta conclusio probatur per illam probationem, quæ posita est de formis absolutis, tamen in prima questione istius articuli, quam in secunda: quia absolutum non variatur propter variationem respectus extrinseci, nec desinit inesse propter novum respectum extrinsecum adventientem, & quæ ratio de absoluto in esse, eadem ratione de absoluto in fieri. Hæc etiam conclusio potest probari in specialibus discurrendo per mutationes, quæ sunt ad formas absolutas. Primum quidem de alteratione, quia si corpus est calidum in existentia naturali, concomitantur est calidum in Sacramento secundum quomodo omne concedunt. Consimiliter de augmento & diminutione, quia si

par quantitativè adveniret, vel recederet a corpore in existentia naturali, consimiliter adveniret, vel recederet in Eucharistia: quia eisdem partes habet corpus sub uno modo essendi, quas sub alio, ex prima questione istius articuli. Consimiliter de nutritione, quia nutritio est aggeratio partis toti nutriendo, non autem potest esse aliter pars aggerata hic, quæ non est ibi. Eodem modo in corruptione, quæ opponitur nutritioni, si aliqua pars deperit corpori in existentia naturali, ipsa non manet pars ejusdem in Sacramento, nec e converso. Nec tamen dico, quod si corpus corrumpetur in existentia naturali, quod propter hoc corrumpetur in Eucharistia. Ubi sciendum, quod corruptio proprie dicta est separatio formæ a materia manente postea sub privatione formæ: si autem corrumpetur in existentia naturali, non maneret in Eucharistia materia sine forma. Hoc declaro sic; quia anima primo perit suum primum perfectibile, scilicet totum corpus organicum: partes autem non perit, nisi quia sunt aliquid primi perfectibilis: ergo forma totius corporis organicè essente, nihil esset solutum ab anima. Eodem modo universaliter, quando aliquid competit primo toti, & parti, non nisi quia toti, destructo toto in ordine ad illud, pars non habet eundem ordinem ad idem. Nunc autem primum signatum Eucharistie est corpus compositum ex materia, & forma; sive includat sanguinem, sive non (de hoc tacuum est articulo isto, questione prima) ergo non manente alio toto sub ratione primi signati, nihil ejus remanet, tanquam signatum ejus per se, sed separata forma corporis a materia in existentia naturali, non manet illud primum signatum ejus per se sub Eucharistia, quia simul materia habet formam, & non haberet: ergo sub illo signo nihil omnino manet istius signati. Neque enim materia sub forma propter contrarietatem in materia forma sine forma omnino: quia non continetur hic, nisi quia pars totius: neque materia sub alia forma, quia tunc simul haberet, & non haberet illam aliam formam. Contra, prius concessum est in prima questione istius articuli, quod posset manere res Eucharistie, etsi corpus nusquam haberet existentiam naturalem: imo posito quod corrumpetur in existentia naturali, non sequitur; quin possit manere idem, ut est res Eucharistia. Respondeo, quod illa desidio corporis sub existentia naturali potest esse tota, & totalis; qualis esset annihilatio, & vere esset annihilatio si corpus alicubi non esset, tamen maneret totum idem hic sub alio modo existendi; sed si sit ibi corruptio illa partialis destructio, scilicet separatio partis a parte manente, & illa non potest esse ibi non existente simul separatione ab eodem; nec separatio illa potest stare hic, cum hoc quod aliquid corporis sit in Sacramento, quia nihil corporis est in Sacramento, nisi ut est pars totius. Pars autem materialis separata a parte formali non est pars totius: ergo non sequitur, si potest desinere esse hic non desinendo esse ibi: ergo potest corrumpi ibi, & non corrumpi hic: quia primum nullam includit contradictionem: non enim ponit, nisi unam respectum manere in absoluto alio non manente, secundum autem

possit contraditionem, scilicet eandem formam absolutam informare idem, & non informare, posita sola variatione respectuum. Si autem dicas, quod utrobique forma non informet materiam. Contra, quia contra veritatem huius Sacramenti est, partem corporis contineri hic, nisi prius continetur totum corpus: & ita materia sine forma nullo modo continetur hic, nec per consequens poterit corrumpi ut hic, licet totaliter possit corrumpi, ut hic, quia non potest materia transmutari, ut hic, a forma ad privationem, quae transmutatio est corruptio: inio materiam desinere habere formam, esse denique esse partem totius, & per consequens desinere esse ut hic. Ex primis duabus conclusionibus apparet, quomodo Corpus Christi, & quae hic possit primo moveri motu proprio dicto, & a quo. Ex tertia, & quarta, patet, quomodo Corpus Christi ut hic, possit moveri primo motu extensive sumptis, & a quo. Ex quinta, & sexta, apparet quomodo possit moveri concomitantem, & quo motu, & a quo.

Ad rationes. Ad primam, licet dicatur, quod vulnerabatur in cruce, & non in pyxide; tamen respondeo, quod vulnus potest accipi pro ipsa formali divisione concinui partium, vel pro ipsa, ut in ficta corpore, ut ibi subintrante, & dividente partes corporis. Si primo modo, ita divisi fuerit corpus in pyxide, sicut in cruce; quia sicut arguitur continens, & non continens, non possunt salvari propter alios, & aliud ubi. Si autem accipitur secundum modo, verum est, quod nisi diviso non iniebat corpori primo, ut in pyxide. Ista etiam divisio partium corporis in pyxide fuisse comparanda partes ad totum; cuius sunt partes, non autem comparanda ad locum, vel aliquid, & quia partes divise non habuissent aut, & ubi distantia, sicut habuerunt partes divise in cruce; & ratio huius est, quia partes in cruce habuerunt extensionem corporalem, correspondentem extensioni continens; & ideo divisi etiam in toto correspondebat distinctio in partibus continens, non sic autem partes in Eucharistia: immo partes ibi divise & discontinuae, ut in toto, non habuissent partes distinctas continens sibi correspondentes. Per hoc pot. sibi unum argumentum quod sit ad secundam questionem primi articuli; & quia si liquor possit esse in duobus locis; ergo hic in dolo clauso, ibi autem in dolo percolato, & per consequens hic maneret continuum, ibi autem fluere. Respondeo, quod partes cum parando ad totum eodem modo habere continuitatem hic, & ibi; sed comparando ad continens possent habere continuitatem continens correspondentem hic, & non similem correspondentem ibi. Ad secundam de nutritione, patet, quod illa fuisse corporis existens utrobique, accipiendo nutritionem pro aggregatione partis substantiae ipsi parti nutritio; sed non sequitur ex hoc mutatio corporalis primo corporis; ut hic & quia non esset per nutrimentum approximationem, ut hic; sed tantum esset hic concomitantem propter conversionem nutrimenti alibi approximati, & proprietatem substantiae hic, & ibi; quam oportet ubique habere eandem partes. Ad tertium patet, quomodo movetur primo accipiendo

mo-

motum extensive, & a quo, ex tertia, & quarta conclusione. Ad quartum, concedo quod probatur, scilicet quod absolute potest hoc corpus moveri primo, motu corporali proprie dicto, sed non a quocunque, sed a Deo immediate (sicut dictum est in conclusione secundae). Ideo autem non ab alio agente concomitantem etiam, quia agens creatum ad hoc, quod transmutet corpus, requirit quantum localiter approximationem: Deus autem potest agere in corpus quantumcumque non localiter existens, quia potentia eius respicit passim absolute, secundum quod ipsum est susceptivum termini, non autem respicit ipsum precise secundum conditiones illas accidentales, approximationis, & distantiae locali, quae sunt necessariae respectu agentis cuiuslibet naturalis. Hoc intelligendum est pro argumento de nutritione, quod si corpus non nutritur hic, nisi concomitantem, quia alibi primo, & nutritio est necessaria ad conservationem vitae mortalis; ergo non potest corpus hic continuari in vita, nisi quia continuatur alibi. Et ex hoc sequitur quod si nusquam alibi esset modo naturali, vel morietur de faciente nutrimento iam converso, vel perpetuo maneret in vita mortali sine susceptivum nutrimenti. Si ergo nusquam esset localiter, sed tantum fluctuante aliter, semper maneret ibi sub eodem modo essendi, quo inceperat ibi; non enim magis possit mori, ut ibi, quam nutrir; ergo possibile esset corpus sub aliquo modo essendi vivere vitam mortali, & tamen immortaliter sine etiam nutritione, & respiratione, & alii, quae ad vitam mortalem communiter requiruntur.

Circa tertium principale quaeiro tria. Primo de virtute activa naturali in Eucharistia: Utrum, scilicet Christi in Eucharistia existens possit per aliquam naturalem virtutem transmutare aliquid a se? Secundo de actione eius, ut objecti in potentiam intellectivam, Utrum aliquis intellectus creatus possit naturaliter videre existentiam Christi in Eucharistia? Tertio, de actione eius ut objecti in sensum, Utrum aliquis sensus possit naturaliter corpus Christi sentire, ut in Eucharistia?

QUAESTIO VII.

Utrum Christus in Eucharistia existens possit per aliquam virtutem naturalem transmutare aliquid a se?

Ad primum arguitur quod sic, quia secundum Philosophum 1. Metaph. 9. v. Potentia activa est principium transmutandi aliquid in quantum aliud; sed Christus ut in Eucharistia habet potentiam activam, quae omnem formam absolutam, quam habet in existentia naturali; ergo ut in Eucharistia habet principium transmutandi; sed habens principium transmutandi pro illud transmutare potest. Sed posset fieri vis de gerundio, transmutandi, secundum illa quae dicta sunt in 1. lib. distinct. 7. an filius Dei habeat potentiam generandi. Secundo sic, homo vivens vitam mortali, semper nutritur. Et de generatione; sed Corpus Christi in Eucharistia vixit vitam mortali, dum Christus esset mortalis; ergo semper nutritur, & nutri-

Tom. II.

men-

mentum converteretur in substantiam ejus; ergo semper ageret. Tertio sic, homo vivens vita mortali semper indiget respiracione aëris, & inspiracione. Patet; quia suffocatio, sive in aqua, sive in aëre, semper fit propter defectum hujus, scilicet *respirare*, ut dicitur in *lib. de respiracione*: Corpus Christi, ut prius vivit hic vita mortali; ergo continue hic inspirat, & respirat aërem; sed hæc sunt actiones ergo. Quæro, Christus ut in Eucharistia habeat eandem potentiam activam, quam habet ut in caelo, nec est impedita, ut est hic, ergo secundum illam potentiam potest Christus hic extrinsecus in actum ejus, & per consequens movere corpus suum motu locali. Contra, Omne agens physice agendo, reparatur. 3. *Physic.* Corpus Christi, ut hic, non potest pati physice; ergo nec agere. Secundo sic, corpus agens in aliud relictum determinatam approximationem secundum locum, ad aliud corpus: Corpus Christi non est hic localiter, immo quantum ad omnem habitudinem ad aliud corpus est hic, ac si non esset hic, quia non replet hic locum.

Respondeo, sicut homo est compositus ex anima & corpore, ita habet potentias quasdam mere spirituales, quæ conveniunt animæ primo, tamen totæ per se per animam, ut sunt intellectus, & voluntas. Habet etiam quasdam potentias corporeas, quæ scilicet non sunt animæ per se, sed totius conjuncti ex anima & corpore, ex libro de *sensibus*, & *sensibus*: & quidem illarum, quæ sunt totius conjuncti; Quædam sunt magis corporeæ, quæ scilicet consequuntur naturam corporis sic mixti; Quædam sunt magis approximantes ad naturam animæ, scilicet quæ consequuntur corpus animatum, in quantum tale. De his ergo potentis supponendo aliquas hinc inde activas: videndum est per ordinem. Et sic hæc prima conclusio, quod Christus in Eucharistia non potest uti aliqua potentia activa corporea, sive illa sit mere corporea, pura consequens naturam corporis mixti: sive sit corporea, hæc est consequens totum animatum primo. Hoc probatur, quia omnis potentia activa corporea requirit passum in quod agit approximatum sibi localiter: ista potentia, ut est hic, non est aliquid illi approximatum; ergo ut est hic, non potest habere passum sibi approximatum, sicut requiritur ad actionem talis potentie. Major patet 7. *Phys.* ubi probatur, quod oportet agens corporeum approximatum esse passio mediate, vel immediate. Secunda conclusio est, quod Christus in Eucharistia potest uti quacunque potentia activa spirituali. Hoc probatur per medium oppositum, quia illa non requirit ad actionem, quod habeat esse localiter, quia est agens per principium spirituale sit in loco, non tamen requiritur, quod sit sibi localiter, ad hoc quod agit. Hæc autem conclusionem in speciali explicando, dico, quod Christus in Eucharistia potest habere aliquam actionem mere spirituales, tam ex parte principii, quam ex parte termini & potest habere aliquam spirituales ex parte principii agendi, & corporalem tamen ex parte termini. Primum illorum probatur, quia si esset aliquis Angelus præsens Christo in Eucharistia, posset anima Christi illum Angelum illuminare, & illi loqui locutione mentali, eo modo quo

quo Angelus existens, ubi Christus est, posset alium Angelum illuminare, vel alii loqui: nam ista illuminatio, & locutio non requirit, nisi principium activum sufficiens in illuminante & loquente, & subiectum capax ex parte illuminati, sive cui sit locutio; & forte approximationem secundum alii definitivum, & seu approximationem simplicem illuminantis ad illuminatum, vel locutionis ei cui loquitur: nec requiritur sibi localiter esse, sicut nec si unus Angelus loqueretur alii: hæc autem omnia sunt in proposito. Qualiter autem anima Christi habeat principium illuminandi Angelos, & loquendi eis intellectualiter, supponatur ex 3. *lib. dissert.* 15. & 14. Secundum, & scilicet quod potest habere actionem spirituales ex parte principii, tamen corporalem ex parte termini; declaratur sic, quia Angelus habet potentiam motivam secundum locum non organicam. Patet, quia non potest habere potentiam aliquam organicam: illa potest esse principium moverendi corpus secundum totum non secundum partes; quomodo corpus nostrum movetur organicè a liber autem anima intellectiva talem potentiam habet; ergo potest esse principium motus, & per consequens illa est mere spiritualis ex parte principii, quia nullo modo organica; & tamen corporalis ex parte termini, quia ejus terminus est motus localis corporis. Et si arguerit, quod tunc anima hominis habet duplicem potentiam activam motivam secundum locum respectu corporis: habet enim unam organicam, & præter illam aliam non organicam; hæc autem ponere, videtur superfluum. Tum quia videtur esse ratio ejusdem cum altera. Tum, quia altera potentia non potest exire in actum suum pro statu isto, ut manifestum est. Respondeo, sicut anima quantum ad multa alia, similis est Angelo, ita est quantum ad potentiam motivam corporis non organicam: non enim est ratio quare ista substantia non habeat hujusmodi potentiam motivam corporis; & universaliter nulli naturæ debet negari quod esset in ea perfectio, nisi manifeste appareat, quod tale sibi repugnet, quia secundum Philosophum 2. de *genera.* in fine: *Dignificanda est natura semper secundum melius, quantum possibile est.* Et cum arguitur, quod essent ejusdem rationis, nego: nam ista potentia non organica, quæ movet totum corpus simul, non ordinatur per partes eo modo, quo fit motio corporis animalis in motu progressivo, ista inquam, est alterius rationis a virtute progressiva quia ista habet actionem movendi totum corpus immediate movendo partes, & partes post partem; sicut modo virtus progressiva primo movet quasdam partes, & per illas alias, deinde totum corpus; sunt ergo alterius rationis, sicut patet ex proprietatibus; & actionibus earum, quæ sunt alterius rationis. Ad secundum, cum dicitur, quod illa nunc est frustra, quia nullus ejus actus potest haberi. Respondeo, quod nunc gultum, & alios sensus ponimus esse necessarios ad perfectionem naturæ humanæ; & tamen non oportet omnes istos esse in actu suo aliquando, sed possunt esse sine actu suo, ut in Beatis. Nec tamen sunt frustra, quia pertinent ad perfectionem naturalem istius, in quo sunt. Si ergo illi non

sunt ibi fructus, quorum tamen usus est frustratus pro illo statu, qui est simpliciter status perfectus naturae humanae, & (possibilis autem alia usus illorum praecise pro illo statu naturali) multo magis illa potentia inactiva non organica non est frustra, licet usus ejus non possit modo haberi ejus tamen usus erit perpetuo in beatitudine quia non tantum poterit tunc Beatus movere corpus suum progressive, idest primo movendo unam partem, & per illam aliam, & licet totum; sed poterit statim, & immediate movere totum corpus secundum *sibi sine tali ordine motus partium*, de hoc initium in materia de beatitudine. *g. de agilitate.* Hanc potentiam motivam non organicam suppono esse in anima Christi, quia etiam erit in anima ejuslibet Beati, non tantum quantum ad habitum, sed quantum ad actum, vel utius possibilitatem. Hac etiam poterit uti immediate movendo aliquod corpus secundum se totum, sicut Angelus possit movere. Hac etiam forte usus est Christus in vita ista, ut quando elapsus est de matris Uterum, qui decebat eum ad montem, super quem erat civitas eorum sita, voluerunt ipsum precipitare; quando etiam elapsus est de manibus parentum, & mansit in Hierusalem, ut patet secundum Originem super illud I. ut. 2. *Cum factus esset Jesus annorum;* ergo anima Christi in Eucharistia existens poterit uti illa potentia, movendo species illas, vel hostiam, & forte sic aliquando mota est hostia a Christo immediate. Et si quaeras nunquid prius movit corpus suum per istam potentiam motivam, quam hostiam? Respondeo non fuisse necessarium, sicut nec oportet Angelum prius movere se localiter ad hoc, ut corpus sibi approximatum movet localiter.

Ad Argumenta. Ad primum dico quod illa descriptio de potentia activa, scilicet quod est principium transmutandi, &c. debet intelli quantum est ex parte sui: sed multa impedimenta possunt provenire vel ex parte habentis, vel ex parte objecti, vel medi, propter quam non potest habens illam potentiam exire in actum. Si vero ponderetur illud getundum, *transmutandi*, secundum illa quae dicta sunt *primis lib. distincti. 7. de potentia generandi.* Respondeo, debet intelligi *transmutandi*, quantum est ex parte illius potentiae, sed non sequitur; quin aliud possit impedire actum transmutationem. Ad secundum dico, quod corpus hic nutritur, si nutritur in existentia naturali, sed non sequitur: ergo ut hic agit: quia nutritio non est nisi a generatione partu ipsius substantiae nutritivae, & ista a generatione potest esse per actionem virtutis nutritivae, sive ut hic, sive ut alibi. Ad tertium de inspiratione, & respiratione dico quod Corpus Christi ut hic, non respicit aerem, nec inspirat: tunc enim oporteret ponere aerem aliquem ut hic, simul cum Corpore Christi sub hostia, sed tamen Corpus Christi, ut hic, habet pulmonem refrigeratum, & licet a joi in existentia naturali, quia frigus causatum per aerem ibi attractum, causatur hic concomitanter, licet non primo. Ad quartum dico, quod potentia illa motiva Christi, quae est organica, & corporalis, licet sit in corpore Christi ut hic, tamen non potest esse principium actus sui in corpore, ut hic, quia requirit partem extra partem

non

non tantum in toto, sed in comparatione ad locum, ad hoc ut per unam partem motam localiter moveat aliam: potentia autem alia motiva non organica potest in actum suum hic, sicut in caelo, & per consequens secundum istam potest movere corpus aliud sibi approximatum, sicut Angelus possit, sed tamen non potest movere corpus suum, ut hic: quia ut sic illud corpus non habet alicui potentia motiva, nisi divinae, immediate, ut dicitur esse supra.

QUAESTIO VIII.

Utrum aliquis intellectus creatus possit naturaliter videre existentiam Corporis Christi in Eucharistia?

AD secundum sic proceditur, & videtur, quod nullus intellectus creatus naturaliter potest videre Corpus Christi ut in Eucharistia. Primo, quia illa existentia est supernaturalis, & per consequens est verum supernaturaliter: ergo est tantum supernaturaliter cognoscibile: non ergo ab aliquo intellectu creato naturaliter. Hec consequentia ultima probatur quia factibile supernaturaliter non potest fieri, nisi tantum supernaturaliter, & causa supernaturalis: ergo a simili cognoscibile supernaturaliter non potest cognosci ab aliquo intellectu creato naturaliter. Item, cognitio fidei est simpliciter eminentior omni cognitione naturali; sed de existentia Corporis Christi in Eucharistia est fides, vel cognitio fidei, sicut de articulis alius secundum illam articulum, *Sanctam Ecclesiam Catholicam*; ergo &c. M. j. probatur, quia alias non esset necesse sibi esse inusum simpliciter quae ad cognitionem istam possit natura attingere, si non esset simpliciter eminentior omni cognitione naturali. Tertio, si intellectus posset naturaliter cognoscere existentiam Corporis Christi in Eucharistia, & mali Angeli possent eam cognoscere, quia secundum *Divin. ad de div. nom. tenent in eis naturalia integra*: consequens istum est, quia inimici gratiae non possunt cognoscere Sacramentum gratiae. Et hoc confirmatur per illud Ambrosii super illud Luc. 1. *M. us est, quia secundum eum, maligum spiritum latuit mysterium incarnationis*; sed & quae possit ipse percipere illud, sicut istud, quia quae ratione istud esset cognoscibile naturaliter, ita & illud. Hoc etiam confirmatur secundum Damascen. *lib. 4. c. 5.* ubi loquens de isto Sacramentum ait, *Verè, inquit, Spiritus opera haec quae super naturam sunt operatur, quae non potest capere nisi sola fides, & paulo post, Interrogas qualiter panis sit Corpus Christi dico tibi: Spiritus Sanctus sic super omnia, & facti haec quae sunt super rationem. Spiritus Sanctus.* Item, nullus intellectus creatus potest cognoscere verum contingens; istud autem scilicet Corpus Christi esse sub Eucharistia est & quae indeterminatum, sicut futurum contingens, quia dependet mere a voluntate divina, ad hoc contingente se habente; ergo &c. Contra, anima Christi movet naturaliter se esse ubique esse, & per consequens movet se esse in Eucharistia, & ita naturaliter potest nosse existentiam, quae ratione sui, & corporis ibi est. Secundo sic, exiliteo

Q 3

ria

ria non est excellentius cognoscibile quam existens, cuius est existentia; sed Christus est naturaliter cognoscibilis ab intellectu creato; ergo & quocumque existentia eius. Probatur maioris, quia non potest aliquis modus inproportionaliter excedere illum, cuius est modus. Item Beatus naturaliter videt in alio Beato ætium beatitudinis; & tamen illi beatitudo non est minus supernaturalis, quam existentia Corporis Christi in Eucharistia; ergo &c. Maior patet, quia etiam non videt Beatus in Verbo, Beati alterius beatitudinem, nec in se, nec per aliquam specialem revelationem; potest tamen videre alium esse beatum sicut potest videre animam alterius Beati, vel Angelum, vel essentiam alterius Angeli, quia non magis excedit intellectum eius naturalem beatitudo Angeli, quam ipsa anima.

Hic dicitur, quod non potest cognosci naturaliter ab intellectu viatoris, quia est objectum fidei; potest tamen bene cognosci a Beato, & hoc actu beatifico, quia totum quæ anigmaticè cognoscuntur in via, succedit in beatitudine clara visio.

Aliter dicitur, idem tamen in sententia, quantum ad primum, sed propter aliam rationem, quia, scilicet lumen naturale non attingit ad cognitionem istius existentia. Quantum ad secundum dicitur, quia dicitur quod non tantum potest videre Beatus in Verbo illam existentiam; sed etiam in genere proprio, propter hoc, quia quamvis ille modus existendi excedat facultatem luminis naturalis intellectus, non tamen luminis gloria; & ideo licet nullus intellectus creatus telus suo luminis naturali possit videre illum modum existentis; intellectus tamen adiuvis lumine supernaturali gloria potest videre. Unde dicit, quod quicunque intellectus Beatus modum existentia Corporis Christi sub Sacramento, & omnia quæ sunt fidei, videt clare, non tantum in Verbo, sed etiam illa visione, quæ dicitur esse in genere proprio.

Respondeo ad questionem, primo exponendo istos tres terminos, *Intellectus, Videre, Naturaliter*. Intellectus enim creatus, vel est omnino separatus a materia, sicut Angelus, vel est ibi similis in operatione, ut intellectus animæ separatae, & intellectus animæ coniunctæ corpori beato, qui sunt similes Angelis; in operatione, ut suppono hic, & probabitur inferius; vel est intellectus creatus coniunctus corpori corruptibili, quod aggravat animam. *Sup. 9.* ille non intelligit, nisi inimaginabilia, vel illa quæ reducunt inphantasmata. *ex 3. de Anima.* Et per hoc adverbium *Naturaliter* non intelligitur quod intellectus ex sola sua natura, possit illud objectum cognoscere, quia anima est sicut tabula rasa, quæ nihil potest ex se sola cognoscere, *ex 3. de Anima;* sed intelligitur illud cognoscere naturaliter, quia intellectus potest cognoscere concurrentibus causis naturalibus, scilicet activo & passivo. *Videtur* autem importat intellectionem intuitivam, ut distinguitur contra intellectionem abstractivam. Et quidem, ut dictum est alibi, intellectus intuitivus est cognitio rei, ut in se est præsens; abstractiva potest esse ejus, secundum quod reducitur in aliqua similitudine, quæ potest esse existentis,

& etiam

& etiam non existentis, sive presentis, sive non. Non ergo quaritur de *intelligere naturaliter*, sed de *videre quia de intellectu loquendo de intellectione abstractiva*, manilium est, quod nosse intellectus potest intelligere Corpus Christi. Impossibile est enim aliqua complexione concipere, cuius extrema non concipiuntur, possibile est autem intellectum nostrum concipere hanc complexione. *Corpus Christi est in Eucharistia*, alioquin non posset illam formare; ergo intellectus nosse, & istam complexione, & ejus extrema potest cognoscere, & intelligere aliqua intellectione. Et licet quædam quod potest corpus Christi, vel existentia ejus in Eucharistia intelligi a nobis abstractivè?

Respondeo, docet August. 8. de *Trinit. cap. 4. & 5. (a)* Quomodo habemus fidem de Christo, Cum tamen Christum non viderimus, hoc est secundum ipsum in quibusdam intentionibus communibus acceptis a singularibus, sicut dicitur docet ibi, quia nihil intereat ad fidem nostram, utrum extremis in quibusdam conditionibus singularibus conceptis de Christo, quia fides postea non respicit per se illas conditiones singulares, proprias, sed alioquin hominem singularem, cuius notitia potest nobis inferri ex notitia cuiuscumque singularis hominis. Ita etiam existentia Corporis Christi hic, potest nobis inferri ex alia existentia, in parte alieius contenti in continente, seu signati in signo, vel recti in tegente. De *videre* igitur, hoc est, de intellectione intuitiva hujus existentia movetur questio. Hic autem rationibus terminorum suppositis. Respondeo ad questionem secundam membra distinctionis. Et ut prima conclusio, quod intellectus nosse pro statu via non potest naturaliter videre Corpus Christi, ut ibi existens. Hoc probatur, quia intellectus qui non intelligit, nisi ex sensibilibus, eodem modo intelligit, sensibilibus eodem modo sibi præsentibus. Nosse intellectus pro nunc est huiusmodi; sensibilia autem sunt sibi eodem modo præsentia, antequam sit ibi corpus Christi, & postea; ergo &c. sed ante non videt intuitivè Corpus Christi, quia ante non est ibi; ergo nec post videt intuitivè.

Secunda conclusio est de intellectu non allegato sensibilibus in intelligendo, & sit ista: Omnis talis intellectus, sive angelicus, sive animæ separatae, sive hominis beati, naturaliter potest videre existentiam Corporis Christi in Eucharistia. Hoc probatur, quia intellectus se habent ad intelligibilia, sicut ipsa sunt in se intelligibilia, prius est se habent ad intelligibile est in se, & per consequens illud quod est prius in se ens; quia una quocumque, sicut se habet ad esse ita ad veritatem idem intelligit eorum ens, & quocumque secundum intellectus autem talis respicit eorum ens, & quocumque sicut in ordine suæ intelligibilitatis. Substantia autem est prior, sicut in entitate, sic in cognoscibilitate, quocumque modo accidentalium ipsius substantiæ; ergo talis intellectus prius intelligit ipsam substantiam, quam quocumque modum ejus, & per consequens nullus modus sub

Q 4

quo est substantia, potest impedire intellectionem substantiæ a tali intellectu. Breviter sic arguitur: Modus accidentalis per se obiecti non impedit cognitionem illius obiecti: ista præsentia in Eucharistia est modus accidentalis substantiæ Corporis Christi: ergo non impedit istam substantiam cognosci ab intellectu, cuius ipsa est per se obiectum: est autem per se obiectum istius intellectus abstracti, quia non dependet in intelligendo a sensibilibus.

Si dicat, quod ista concludat, quod talis substantia Corporis Christi potest cognosci a tali intellectu, sed non intuitive videri, quia illa existens est supernaturalis, & r. consequens inproportionalis cultibus intellectui creato, ut naturaliter cognoscendi.

Contra hoc, & primo contra conclusionem, deinde contra rationem. Contra primam dupliciter. Primo, quia virtus potens cognoscere obiectum, dum est præsens intuitive, potest cognoscere ejus absentiam, dum est abiens, patet 2. de *Animis*, quia per visum cognoscimus non tantum lucem, sed etiam tenebras: intellectus abstractus talis potest cognoscere præsentiam panis, quando est præsens, quia non est obiectum supernaturale; ergo potest cognoscere absentiam ejus, quando est abiens, & quia ratione potest cognoscere istam absentiam substantiæ panis, potest cognoscere præsentiam substantiæ Corporis Christi: quia Corpus illud in se est obiectum proportionatum etiam intellectui tali, ut intuenti; ergo modus accidentalis ipsius corporis non impedit, quin sit obiectum intuibile eidem intellectui. Secundo sic: Totum ens creatum est obiectum proportionatum tali intellectui, quantum ad cognitionem tam abstractivam, quam intuitivam. Non enim differt intuitiva ab abstractiva, nisi propter præsentiam obiecti actuali & aliam; quicquid ergo potest esse obiectum proportionatum intellectui in hac præsentia, & in illa. Si ergo quodcumque ens potest abstractivè cognosci a tali intellectu, quando est sibi præsens uno modo, sequitur quod potest intuitive intelligi ab eodem, quando est sibi perfecte præsens in propria existentia actuali. Contra rationem etiam istius responsionis de supernaturali arguo sic, quia naturale & supernaturale non distinguuntur naturam alioquin in se, sed tantum in comparatione ad agens; ideo enim dicitur aliquid supernaturale, quia a supernaturali agente; naturale vero quia a naturali agente; sed habendo ad agent aliud & aliud non necessario concludit aliquid esse aliud & aliud in se secundum Aug. 3. de *Trin. c. 9* ergo non non necessario concludit illud esse aliud & aliud, in ratione intelligibilis. Hoc etiam patet, quia imperfectionem ens possit esse supernaturale, & naturale aliquid possit esse perfectius eo; sicut omnis substantia est simpliciter perfectior omni accidente. 7. *Metaph.* & tamen aliquid substantiæ quæ est ens naturale potest inesse aliquid accidentis supernaturale.

Hoc etiam patet, quia virtutes theologice, ut caritas, & humilissimi sunt in determinata specie Qualitatis, & secundum multos, Angelus habet naturaliter principia cognoscendi omnes species entium; ergo habet naturaliter principia cognoscendi istas virtutes, sicut sunt entia supernaturalia.

Ter-

Tertia conclusio est: quod intellectus beatus nullo modo per actum beatificum videt corpus Christi in Eucharistia. Hoc probatur, quia beatus non distinguitur a non beato, nisi videndo obiectum beatificum, ut est obiectum beatificum, & ea quæ includuntur in ipso, ut est tale obiectum: sed Corpus Christi esse in Eucharistia, non est tale obiectum, ut patet, nec includitur in obiecto beatifico, patet, quia quæ essentialiter pertinent ad obiectum beatificum in se, ut in ratione obiecti unam rem, vel veritatem unius Sacramenti, sicut alterius: sicut quæ pertinent ad veritatem fidei credere veritatem unius articuli, sicut alterius; sed nullo modo pertinent ad obiectum beatificum includere istud subratione ostensi, scilicet gratiam conferri parvulo in Baptismo, vel consistenti in confessione, & ista, æque veraciter includuntur in Sacramento istis, sicut corpus Christi in Eucharistia: ergo nullo modo obiectum beatificum, ut est obiectum tale, in-ludit corpus Christi ut visum in Eucharistia. Adde juxta hoc, quod multo minus requiritur ad beatitudinem, quod beatus videt & existimat Corpus Christi in genere proprio, quam multo minus ad beatitudinem requiritur talis perfectio visionis, quam visionis in Verbo.

Ad argumenta. Ad primum, si arguitur ens supernaturale uniformiter est ens supernaturale: ergo cognoscibile supernaturale: ita quod supernaturalitas in antecedente & consequente referatur ad idem, concedo consequentiam; quia in consequente referatur supernaturalitas ad entitatem, sicut in antecedente: sed tunc non sequitur: ergo tantum supernaturaliter potest cognosci: istud enim non sequitur, nisi supernaturale referatur ad cognoscibilitatem. Si autem intelligas in consequente, cum dicitur cognoscibile supernaturale, supernaturale referri ad cognoscibilitatem, nego consequentiam, est ens supernaturale: ergo cognoscibile supernaturale: quia in antecedente ly, *supernaturale* dicitur habitudinem ad causam suam, a qua potest accipere esse: licet autem non possit accipere esse nisi a causa supernaturali, tamen est cognoscibile naturaliter: quia quantumcumque aliquid supernaturaliter ponatur in esse, postquam tamen positum est in esse, est quoddam ens naturale, & proportionatum potentie naturaliter cognoscendi, vel cognitivæ.

Per hoc patet ad istam probationem adductam, factibile supernaturale non est naturaliter factibile: ergo cognoscibile supernaturale non est naturaliter cognoscibile: quia si supernaturale ubique per se determinet illud, cui additur, potest concedi consequens, sicut etiam antecedens; & tunc minor erit ista, quod ista, scilicet existentia sit cognoscibile supernaturale. Si autem supernaturale non determinat per se illud cui additur, sed quoddam aliud implicitum, ut pote ens, consequentia non valet; quia in antecedente per se determinat ipsum sub ratione factibilis, & ideo repugnat ei hoc, quod est fieri naturaliter; in consequente vero non determinat cognoscibile sub fieri, & ideo non repugnat ei cognosci naturaliter.

Ad secundum dico: quod hæc propositio est ista, scilicet quod-

sum

cunque cognitum per fidem; excellit quodcumque cognoscibile naturaliter, loquendo de cognoscibili ab intellectu abstracto; vera est tamen loquendo de cognoscibili naturaliter ab intellectu nostro profatu via: & ideo nobis necessaria est fides, non autem illi intellectui abstracto. Ratio huius negationis satis patet, quia Angeli intuitive potuerunt naturaliter cognoscere Christum pati, & mori, sicut poterunt naturaliter cognoscere ipsum vivere via humana: nos autem de illa morte habemus cognitionem fidei: illa autem cognitio intuitiva multo perfectior est postea enigmatica, & de eodem subiecto; ita dico de existentia Corporis Christi in Eucharistia.

Ad tertium de malis Angelis dico, quod si absolute permittatur quicumque Angelus malus uti sua potentia cognitiva naturali, potest intelligere quodcumque intelligibile causatum, & per consequens potest intelligere cogitationes cordium, & mysteria gratiae, ex qua posita sunt in effectu: sed sicut dicit Magister libro 2. *distinctionis 7.* multa possent ex natura sua, quae non permittuntur eis, & ita supponitur quod non permittitur Angelo malo videre secretum cordis, & hoc modo, (a) & non alio potest videre Corpus Christi in Eucharistia. Sic ergo supponitur, quod non permittuntur videre mysteria gratiae. Et sic exponenda est auctoritas Ambrosii de mysterio Incarnationis non absolute quin quilibet Angelus malus possit videre, (b) vel cognoscere integritatem Mariae, tam in mente, quam in carne, aequae sicut potest cognoscere sacramentum digiti ad digitum, vel aliam intellectionem naturalem alicuius intellectus; sed non fuit permittitur propter certas causas, ne impeditur redemptio nostra: *Si enim cognovissent, nunquam Dominum gloria crucifixissent; ideo est, nunquam ne redimam ejus morte procellent.*

Ad confirmationem de Damascenico dico, quod loquitur de nobis profatu isto; quamvis unus Doctus dicat eum loqui tam de Angelo quam de nobis, sed hoc non potest esse verum loquendo de naturali potentia intellectus Angelici, ut probatum est in secunda conclusionis solutionis, sed tantum de potentia Angeli ut permitti: & hoc de malo Angelo (c).

Ad quartum dico, quod contingens dum est contingens, licet dum est in causa sua, non potest sciri ab intellectu creato: sed quatumcumque aliquid contingenter sit in causa sua, postquam tamen contingenter positum est in esse, sicut jam habet determinatam entitatem, ita jam potest habere determinatam cognoscibilitatem, & hoc in quocumque intellectu respiciente totum ens: licet ergo aliquis intellectus non possit praescire, quod in ista hostia continetur corpus Christi: tamen ex quo istud factum est, bene potest intelletur

na-

a *Vice Par. 1.45. q. 4. & Ockam quol. 4. q. 13.*
 b *Quia ex invidia non permisissent Christum crucifigi vide in 3. *distin.* 20. sub fin. c. D. Tho. ubi sup. quare & alius hic. B. contra Astrologos qui profitentur se futurum praedicere antequam sint contra causas facti.*

naturaliter intueri corpus ibi existentis.

Ad argumenta pro opinione. Ad illud de fide, responsum est. Ad probationem autem, quia tunc habitus fidei non esset necessarius, dico quod vobis est necessarius; quia intellectus noster intelligens ex sensibilibus, nihil potest habere, unde determinat assentiam tali veritati: & ideo requiritur habitus inclinans ad assentiendum; sed alius intellectus respiciens totum ens, & per consequens illud ens in se, bene potest habere assensum de hoc ex rationibus extrinsecis visis intuitive, & ideo fidei non est necessaria fides. Et cum additur, quod fidei succedit visio, dico quod hoc est verum de principali subiecto fidei, quod est Deus trinus & unus: sed non de omnibus aliis, respectu quorum est fides: aliqui oportet beatum videre in Verbo gratiam fuisse collatam in Baptismo; Penitentiam; & Confirmationem: videre etiam semper in Verbo incarnationem Verbi; videtur in Verbo; nec in se, ad hoc quod aliquis sit Beatus: hoc etiam modo non oportet de isto Sacramento magis, quam de aliis Sacramentis, vel de aliis credibilibus veritatibus semper videre in Verbo, ad hoc: ut aliquis intellectus simpliciter sit Beatus.

Q U A E S T I O X.

Verum Corpus Christi, ut est in Sacramento possit videri oculo corporali.

AD tertium sic proceditur, & arguitur, quod existentia Corporis Christi in Eucharistia potest videri oculo corporali. Primo, quia Beatus videndo istas species non deciperetur, quia deceptio repugnat Beatitudini; sed si non videret Corpus Christi potest decipi, credendo ibi esse substantiam panis: ergo &c. Sane potest dubitari, an ibi esset substantia panis si non videret ibi Corpus Christi: dubitatio autem videtur repugnare statui Beatitudinis: sicut imperfectio perfectioni.

Secundo, quia lux si esset punctalis videretur, vel esset visibilis; ergo Corpus Christi ut hic, est visibile. Consequentia patet, quia non est hic sub ratione minus visibilis, quam forma punctalis, Antecedens probatur. Tum, quia illa lux se distanderet sphaerice, & ita videretur sphaerice. Tum, quia reflexio fit a solo puncto corporis reflectentis, & tamen illud videtur a quo fit reflexio.

Contra, quicquid videtur, videtur sub pyramide, cuius basis est in re visa, & cónus in oculo: ergo Corpus Christi videtur sub tali pyramide: sed non est ibi dare basim pyramidis, quia ille esset simul cum base pyramidis sub qua videtur hostia: nam ubique; est Corpus cum hostia, & tunc Corpus Christi & hostia simul viderentur sub aequali angulo correspondenti, sed qua videtur sub eo sem angulo, videtur aequalia: ergo Corpus Christi videtur aequali speciei: sequeretur etiam, quod Corpus Christi videretur, ut rotundam, quia basis sub qua videtur species est rotunda.

Hic

Hic dicitur quod distingui potest de oculo glorioso, & non glorioso. Item de videre, naturaliter, & gloriose, vel miraculose; neuter autem visus potest videre naturaliter Corpus Christi in Eucharistia, & ponitur una ratio, quia non potest ibi esse contactus sine quo non est actio naturalis in corporibus, Ratio autem quare ibi non potest esse contactus, est quia Corpus Christi non respicit ibi species ratione quantitatis: quantitas autem sola est ratio contactus. Alia ratio est, quia color respicit quantitatem propter se subiecto: corpus autem Christi non habet ordinem ad locum ratione quantitatis: ergo nec ratione coloris: ergo Corpus Christi non potest immutare medium immutatione aliqua virtute coloris, & ipsa nec ad visionem. Ponitur alia ratio, quia species non potest hic derivari ab objecto per modum, quia objectum non est in loco: derivatio autem talis requiritur ad visionem. Additur etiam quod nec lumen glorie, quale ponitur in corpore vel oculo glorioso, potest attingere rem non existentem alicubi, ut in loco; ergo nec istud corpus, cum istud ut hic, non sit alicubi. Tertio additur, quod nec per miraculum potest aliquis oculus elevari ad cognoscendum istud, quia non potest elevari ad cognoscendum existentiam substantie separate, corpus autem Christi ut hic, habet modum existentie substantie separate: ergo &c. Contra primum additur, Angelus nunquam est presens localiter nisi definitive: movet tamen localiter corpus sibi proportionaliter presens, & si haberet virtutem alterandi ipsum, alteraret Corpus, ut ibi presens: ergo non requiritur ex parte movens existentia corporalis ad hoc, quod alteret organum ad sensationem. Item corpus Christi non est presens speciei alicui: ad minus, nisi minus sensibili, quia nulli individui est presens ibi: minquam autem sensibile potest percipi a sensu perfectissimo secundum Arist. in fine de sensu & sensibus, in de habitatione ut inima: ergo istud poterit percipi a visu perfectissimo, non obstante suo modo existendi hic. Contra aliud, non est simile de substantia separate, & de isto corpore quia istud corpus est quantum coloratum, & figuratum, non sic autem substantia separate: Argumentum primum, scilicet de contactu non concludit: quia contactus ut, dicitur habitudinem corporis ad corpus extrinsecum, non videtur necessario requiri ad aliquam actionem absolutam, cujusmodi est immutatio sensus: quia actio absoluta videtur posse precedere quemcumque talem respectum extrinsecum advenientem; ergo licet corpus, ut hic, non contingat excludendo talem respectum extrinsecum advenientem ad corpus aliud, non sequitur quod possit alterare, quod est immutare ad formam absolutam sensationis. Ad secundam rationem, non sequitur, nisi quod color non habet ordinem, ad locum eo modo quo quantitas, quae est subiectum eius, non habet ordinem ad locum; & hoc autem non est, nisi quia non est extensio proportionalis gentiosius quantitatis illius corporis. Si ergo interea, quod color non coextenditur extensioni quanti contentis, quod concedo; sed si in solas: ergo non potest alterare medium, nihil ad B. Ad tertiam de derivari: per modum improbatum est per primam rationem: quia

Ange-

Angelus bene potest habere aliquem effectum ordinatè derivatum in passio secundum partes passio, licet ipse Angelus, ut agens non habeat alicubi esse localiter. Quod additur, de lumine glorie, non est evidens quomodo propter non existentiam corporis, ut in loco; non possit attingi in ratione objecti ab habente luce lumen. Quod additur de miraculo, non probatur, quia existentia hujus corporis, licet quoad aliquod simile sit existentia Angeli, non tamen quoad sensibile & visibile; quia Angelus caret illis principijs, quae requiruntur in aliquo objecto ad actum visionis, scilicet quantitate, & qualitate sensibilibus: ista autem substantia habet quantitatem, & qualitates sensibiles, licet modus aliquis eis auferatur: oporteret ergo probare, quod talis modus esset simpliciter necessarius, ad hoc quod esset sensatio iforum.

Ad questionem ergo dico, quod Deus de potentia absoluta posset causare in oculo glorioso, vel non glorioso visionem istius corporis, licet istud corpus nunquam esset, nisi in Eucharistia. Hoc probatur, quia visus est forma absoluta ex primo libro distincti, & ergo sine contradictione potest fieri sine respectu presentia talis ad objectum, vel quovisque tali respectu. Secundo dico, quod nulla visio etiam sic causata posset esse corporis, ut hic primo; quia haec includeret corpus, ut hic, vel esse causam primo visiois, vel esse proprium, & primum terminum visiois; sed corpus, ut hic, neque potest causare primo, neque terminare primo, quia tam cautio, quam terminatio talis requirit in objecto primo causante, vel terminante dispositionem debitam, & hoc secundum locum, utpote approximationem & distantiam debitam; sed corpus istud ut hic, non potest debite approximari organo, vel distare debite, quia non est in loco ut hic: nec miraculum ad hoc juvat, quia corpus ut hic, absolute non est visibile, nec ut causarium visiois, nec ut terminativum: miraculum autem non est ad illud quod includit contradictionem.

Ad argumenta, Ad primum dico, quod sensus etiam noster non decipitur circa Eucharistiam: quod enim percipit per se, hoc est ibi, scilicet, quantitas, figura, color, & hujusmodi; nec est possibile modo, quod circa Eucharistiam decipiat visus noster; sed tantum intellectus arguens ex his quae sensus apprehendit, quod ibi est substantia panis. Hoc autem argumentum est sophisticum, licet enim hoc eveniat ut in pluribus, non tamen necessario. Dico ergo quod sensus Beati perciperet hoc, quod sensus noster, scilicet, & acieidentit nec ille aliquo modo deciperetur, sicut nec noster; immo minus, quam noster, sed nec intellectus Beati sic sophistice argueret ex actu sensus, sicut noster arguit. Ad illud de deprivatione, dico quod Beatus similis naturali cognitioni suae, non sciret per actum sensus hoc esse Corpus Christi, sed tantum per intellectum intuitivè videns illud corpus, sicut dictum est de cognitione intuitiva *questione praecedente*.

Ad secundum dico quod lumen punctale non multiplicaret se ad organum corporale, ita quod esset visibile secundum communem opinionem, quae dicit, quod non est possibile invisibile moveri ex G.

Poy-

Physic. sed hoc diffusum est in 2. *lib. dislinct. 2. de motu Angeli (a)*
 Et cum probas, quod spiritus est, multiplicaret; negandum esset se-
 cundum istam viam, immo prius oporteret, quod ipsum haberet in
 se divisibilitatem quantitativam, quia ageret in quantum passum.
 Ad aliud de reflexione luminis a puncto, non cogit: quia in illa re-
 flexione, primum agens non est illa lux punctalis: quae tangit cor-
 pus, a quo fit inflexio, (si tamen lux punctalis esse ibi,) sed est
 ipsum primum objectum; a quo multiplicatur illa lux, Idem enim
 agit in ipsam recta & reflecta, & irada. Unde punctus tangens super-
 ficem speculi, non multiplicat radium reflexum, sed primum lumi-
 nosum, quod usque ad speculum multiplicat lumen suum: illud et-
 iam immediate in ratione causae multiplicat radium reflexum: & ra-
 tio est, quia agens naturale, ex quo agit secundum ultimum lux po-
 tentiae; quando impeditur agere secundum illam lineam, quae est ma-
 xime convenientes actioni naturali, puta rectam, quae est brevissima;
 agit secundum eam, secundum quam potest, scilicet secundum li-
 neam reflexam. Et haec est ratio, quod non videtur in speculo imago
 ipsa corporis multiplicata usque ad speculum, sed ipsa corpus cu-
 jus est imago.

DISTINCTIO XL

Supra Magister determinavit veritatem de eucharistia, quantum ad
 Sacramentum, & rem Sacramenti & usum ejus: hic determinat
 de consecratione Sacramentali, quae est quasi inceptio Sacramenti,
 & dividitur in duas partes. Primo enim determinat de ipsa consecra-
 tione quantum ad actum consecrationis. Secundo quantum ad matre-
 riam ibi: (*Sub alia autem specie*) prima in duas. Primo determi-
 nat veritatem: secundo excludit errorem; circa hoc ibi: (*Quid-
 dam autem*) secunda pars in tres. Primo determinat de materia
 praecedente & concomitante consecrationem in communi, scilicet
 quare est species alia; & alia ab ipsa specie rei contentae: secundo de
 ipsa in speciali: quantum ad duplicem speciem concurrentem, ibi:
 (*Sed quia sub duplici*) tertio; de quadam specie apponenda alii
 speciei principali, ibi: (*Aqua*). Circa distinctionem istam undeci-
 mam querendum est principaliter de duobus. Primo de conversione,
 vel transubstantiatione. Secundo de materia apta transubstantiationi,
 seu conversioni. Circa primum, primo querendum est de possibili-
 tate. Secundo de actualitate. De possibilitate quero duo. Primo,
 utrum sit possibilis transubstantiatio. Secundo, utrum sit possibilis quod-
 libet ens converti in quodcumque?

QUESTIO I.

Utrum transubstantiatio sit possibilis?

AD primum, arguo, quod non; quia transubstantiatio idem est,
 quod mutatio substantiae in substantiam; sed talis mutatio non
 est

est nisi generatio, vel corruptio secundum Philosophum 4. *Physic.* sed
 nec ista, nec illa est transubstantiatio; ergo nec est possibilis transub-
 stantiatio. Secundo quia in omni mutatione aliquid subiectum com-
 mune manet; ex illa definitione mutationis 6. *Physic.* Mutari est ali-
 ter se habere mutis; quam prius (a). Et patet dicentem per omnes
 species mutationis 3. *Physic.* Sed in transubstantiatione nihil
 commune manet; ergo nec est aliqua transubstantiatio, quia non
 potest esse aliquid aliud, quam mutatio; quia non est aliquid
 permanens; nec etiam successiva aliud a moto, & mutatione,
 quia successiva non sunt; nisi motus, & mutatio, tempus; & huius-
 modi; ergo &c. Tertio, quia in omni mutatione termini sunt in-
 composibiles; sed termini transubstantiationis non sunt incomposi-
 biles, quia possunt esse simul; ergo transubstantiatio non est mutatio,
 & tunc ut prius nihil aliud potest poni &c. Contra, Ambros. de Sacra-
 mentis; & habetur de consec. distinet. 2. *Re vera mirabile. Non
 minus est dare quam mutare novas naturas rebus.* Ex quo conclu-
 dit, quod cum Deus possit dare novas naturas rebus quae prius non
 erant, potuit & mutare naturam in naturam; & per consequens tran-
 substantiare.

Hic secundum processum superius habitum de Sacramenti. Primo,
 videnda est ratio nominis. Secundo, an illi rationi possit aliquid sub-
 esse. Tertio, quid fit illud in speciali, utpote, ad quod genus per-
 tineat, vel cuius speciei in genere rationem possit habere.

De primo dico quod haec est convenientis ratio huius nominis *tran-
 substantiatio*; quod est transitio totalis substantiae in substantiam.
 Primo expone istud vocabulum *totalis*. Totum enim uno modo di-
 citur integrum esse partibus, alio modo pro qualibet parte cathore-
 maticae, & sine cathorematicae. Secundum hoc, dupliciter potest esse
 transitio totum in totum; uno modo accipiendo pro toto integro
 esse partibus scilicet quod uni. toti ex partibus succedat aliud totum
 ex partibus. Et hoc modo dicit Aristot. primo de generatione, quod
 generatio est *transmutatio totius in totum*: quia illud totum ex par-
 tibus, quod iuxta vere totum, non tamen per se unum, non manet, sed
 aliud totum succedit: totum scilicet quilibet pars succedit, quia ma-
 teria manet communis secundum ipsum. Et per oppositum in altera-
 tione non transit totum in totum; quia quodlibet totum per se unum,
 quod praecessit alterationem, manet in termino alterationis; sed tan-
 tum transit totum unum secundum quid, sive per accidens, in totum
 aliud per accidens, ut lignum calidum in lignum frigidum, quorum
 neutrum est totum proprie loquendo, sed tantum per accidens totum,
 sicut per accidens unum; quodcumque autem totum, quod scilicet
 est per se unum, & per consequens est de genere substantiae, manet
 idem sub utroque termino transmutationis, huius scilicet alteratio-
 nis. Per hoc patet, quod ista auctoritas nihil facit contra positionem
 de pluralitate formarum; quia quantumcumque ponatur prima forma